

CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ BRAȘOV

Str. Aurel Vlaicu nr.26Bis, etaj III

**STUDIU PRIVIND ELEVII CU PĂRINȚI MIGRANȚI DIN JUDEȚUL
BRAȘOV, ÎN ANUL ȘCOLAR 2018-2019**

ECHIPA DE COORDONARE, ANALIZĂ ȘI REDACTARE:

- **prof. consilier școlar Petra-Rozalinda Cenușă**
- **prof. consilier școlar GrațIELA Maria Marcu**
- **prof. consilier școlar Carmen Florescu**

Cuprins

Lista figurilor.....	3
Lista tabelor.....	5
Anexa 1 – Chestionarul privind situația elevilor cu părinți migranți	7
1. INTRODUCERE	9
2. CONTEXT	9
3. OBIECTIVE	10
3.1. Obiective generale	10
3.2. Obiective specifice	10
4. METODOLOGIE.....	11
5. ANALIZA DATELOR.....	11
5.1. Date cu caracter general.....	11
5.2. Date cu caracter specific.....	15
5.2.1. Date referitoare la părintele migrant.....	15
5.2.2. Date referitoare la familie.....	25
5.2.3. Date referitoare la relația cu școala și alte instituții.....	34
5.2.4. Date referitoare la situația copiilor cu părinți migranți	42
6. CONCLUZII, LIMITE ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE.....	63
6.1. Concluziile studiului	63
6.2. Gradul de atingere a obiectivelor	64
6.3. Limite și soluții.....	65
6.4. Direcții de dezvoltare	66
7. BIBLIOGRAFIE.....	66

Lista figurilor

Figura nr.1 Distribuția cazurilor pe gen.....	12
Figura nr.2 Distribuția cazurilor pe nivele de învățământ.....	13
Figura nr.4 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant	15
Figura nr.5: Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant, urban/rural	17
Figura nr.6 Distribuția cazurilor în funcție de perioada migrării părinților.....	18
Figura nr.7 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant și perioada migrării .	19
Figura nr.8 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant și perioada migrării pe zona urban/rural	20
Figura nr.9 Harta distribuției cazurilor de copii cu părinți migranți din județul Brașov.Zona de proveniență	20
Figura nr.10 Harta distribuției migrației părinților din județul Brașov (per număr de cazuri)	22
Figura nr.11 Distribuția cazurilor în funcție de tipul de muncă prestată	23
Figura nr.12 Distribuția cazurilor în funcție de tipul de muncă prestată și mediul urban/rural.....	24
Figura nr.13 Exemple de ocupații raportate	24
Figura nr.14 Distribuția celor mai des raportate ocupații	24
Figura nr.15 Distribuția cazurilor în funcție de tipul de muncă prestată și de părintele migrant	25
Figura nr.16 Distribuția cazurilor în funcție de tipul familiei	26
Figura nr.17 Distribuția cazurilor în funcție de tipul familiei și mediul urban/rural	27
Figura nr.18 Distribuția cazurilor în funcție de tipul familiei	27
Figurile nr.19 Distribuția susținătorilor vs părintele migrant pe cicluri de școlarizare	33
Figura nr.20 Distribuția cazurilor în funcție de reprezentantul copilului în relația cu școala.....	34
Figura nr.21 Distribuția cazurilor în funcție de reprezentantul copilului în relația cu școala și mediul urban/rural	35
Figura nr.22 Distribuția cazurilor în funcție de frecvența comunicării cu școala	36
Figura nr.23 Distribuția cazurilor în funcție de frecvența comunicării cu școala în mediul urban/rural	37
Figura nr.24 Distribuția cazurilor în funcție de frecvența comunicării cu școala pe niveluri de învățământ	38
Figuranr.25 Distribuția cazurilor în funcție de susținătorul familiei.....	38

Figura nr.26 Distribuția cazurilor în funcție de susținătorul familiei în mediul urban/rural.....	39
Figura nr.27 Distribuția cazurilor în funcție de instituția care monitorizează cazul ...	41
Figura nr.28 Distribuția cazurilor în funcție de instituția care monitorizează cazul în mediul urban/rural	41
Figura nr.29 Distribuția cazurilor în care părintele comunică sporadic pe niveluri de învățământ	42
Figura nr.30 Distribuția cazurilor în funcție de nivelul achizițiilor școlare și perioada migrării părintelui.....	46
Figura nr.31 Răspunsul la solicitările școlare în funcție de părintele migrant	49
Figura nr.32 Nivelul de hiperactivitate și părintele migrant	54
Figura nr.33 Distribuția cazurilor în funcție de integrarea în grup și grupul de sprijin	58
Figura nr.34 Grupul de sprijin și părintele migrant.....	59

Lista tabelelor

Tabelul nr.1 Distribuția cazurilor în funcție de gen.	12
Tabelul nr.2 Distribuția cazurilor în funcție de mediul de proveniență	12
Tabelul nr.3 Distribuția cazurilor pe niveluri de învățământ	13
Tabelul nr.4 Distribuția cazurilor pe localități	14
Tabelul nr.5 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant.....	15
Tabelul nr.6 Distribuția cazurilor în funcție de perioada migrării părintelui	17
Tabelul nr.7 Părintele migrant vs.perioada de migrație	18
Tabelul nr.8 Destinațiile migrării părinților	21
Tabelul nr.9 Date referitoare la familie	25
Tabelul nr.10 Frecvența tipurilor de familie pe mediul urban/rural.....	26
Tabelul nr.11 Frecvența tipurilor de susținere	27
Tabelul nr.12 Frecvențe generate din compararea datelor despre părintele plecat în străinătate și susținătorul familiei distribuite pe niveluri de învățământ	28
Tabelul nr.13 Date statistice referitoare la comunicarea cu școala pe niveluri de învățământ	37
Tabelul nr.14 Frecvențe referitoare la părintele migrant, susținătorul familiei și tipul familiei.....	39
Tabelul nr.15 Procente referitoare la părintele migrant, susținătorul familiei și tipul familiei.....	40
Tabelul nr.16 Corelații între susținător, tipul familiei și părintele migrant.....	40
Tabelul nr.17 Date statistice referitoare la persoana cu care locuiește copilul și comunicarea cu părintele migrant.	42
Tabelul nr.18 Frecvențe între numărul de frați și poziția nașterii.	43
Tabelul nr.19 Date statistice referitoare la situația financiară a familiei.....	44
Tabelul nr.20 Corelații între tipul de muncă prestată și jocuri și jucării pe nivel de învățământ	45
Tabelul nr.21 Frecvențele generate din analiza tipului de muncă prestată și jocuri și jucării defalcată pe niveluri de învățământ	46
Tabelul nr.22 Corelații între indicatorii de succes/eșec școlar și părintele migrant... ..	48
Tabelul nr.23 Corelații între indicatorii de succes/eșec școlar și părintele migrant despărțite pe niveluri de învățământ.....	51
Tabelul nr.24 Corelații între indicatorii de comportamente violente și părintele migrant	55

Tabelul nr.25 Corelații între indicatorii vizând structurile interne și părinte migrant..	56
Tabelul nr.26 Corelații între indicatorii de socializare și părintele migrant	60
Tabelul nr.27 Corelații între indicatorii de socializare despărțite pe părintele migrant.	61
Tabelul nr.28 Vulnerabilități identificate pe niveluri de învățământ.....	64

Anexa 1 – Chestionarul privind situația elevilor cu părinți migranți

Elevul/preșcolarul

Date de identificare:

COD _____ **M/F**

Data nașterii _____ Clasa/grupa _____ Unitatea școlară _____

Reprezentat în școală de către: un părinte bunic tutore _____ altcineva _____

Comunicarea cu școala: inexistentă doar la solicitare (de ex. ședințe cu părinții) frecvent/la nevoie

Cazul este în atenția școlii DGASPC ONG-uri alte instituții sau organizații cazul nu este luat în evidență

Părintele plecat în străinătate

Mama Tata Ambii părinți

Țara migrării: _____

De cât timp:

mai puțin de 3 luni între 3 și 6 luni între 6 luni și un an mai mult de 1 an mai mult de 3ani 5 ani 10 ani

Ocupația actuală a părintelui migrant _____

A păstrat legătura cu copilul : DA NU SPORADIC

Modalitatea de comunicare

TELEFON - zilnic săptămânal lunar mai rar sporadic

INTERNET - zilnic săptămânal lunar mai rar sporadic

VIZITA - o data pe an de două ori pe an mai des

Date referitoare la familie:

Tipul familiei: familie nucleu familie monoparentală familie extinsă

Susținerea financiară a familiei: unic susținător _____ dublu susținător susținere multiplă

Numărul fraților _____ , rangul copilului __ / __

Cu cine locuiește copilul: un părinte bunici familie extinsă (unchi, mătușă, veri etc.)

frați mai mari (vârsta fratelui _____) prieteni de familie vecini

Condiții de viață:

Responsabilități ale copilului: reduse normale crescute (gospodărie, grija fraților mai mici, autogestionare), menționați _____

Mediul de proveniență: Urban rural

Utilități: complete parțiale (fără _____) fără utilități

Camera proprie: da nu o împarte cu _____

Petrecerea timpului liber: televizor calculator telefon mobil tabletă

Jocuri, jucării, dispozitive electronice: minime medii costisitoare

Situație școlară (pentru elevi)

		1	2	3	4	5	
Nivel de achiziții	Bun						Foarte slab
Răspunsul la solicitările școlare	Bun						Foarte slab
Întâmpină dificultăți la _____	Nu întâmpină dificultăți						La peste jumătate din disciplinele școlare
Expunere la violența școlară	Scăzut						Ridicat
Implicare în violența școlară Inceruiește agresor/victimă	Observator						Direct implicat
Absenteism	Scăzut						Ridicat
Integrarea în grupul clasei	Scăzut						Ridicat
Corigențe	Nu are						Număr mare

Nivel psiho-socio-emoțional

		1	2	3	4	5	
Concentrarea atenției	Foarte bună						Deficitară
Nivelul activismului	Activism normal						Hiperactivitate
Nivel de anxietate	Nivel scăzut						Nivel ridicat
Adaptarea în general (introversie/extraversie)	Adaptat						Deadaptativ
Exteriorizare violentă	Scăzut						Ridicat
Nivel de adaptare școlară	Scăzut						Ridicat
Socializare	Corectă						Deficitară
Siguranță și securitate - nivel perceput	Puternic securizat						Slab securizat
Grup de sprijin	Puternic						Slab

1. INTRODUCERE

În contextul globalizării, dar și al integrării României în Uniunea Europeană, țara noastră se confruntă cu accentuarea fenomenului de migrație pentru muncă în străinătate. Acest fenomen are implicații secundare sărăcirii forței de muncă locale și anume copiii minori, înrolați încă în sistemul educațional. Aceștia se află în situația de a trăi pentru perioade tot mai lungi de timp fără un părinte, alteori fără nici unul dintre ei, fără un suport emoțional permanent. Efectele, amploarea și implicațiile acestei stări de fapt nu sunt suficient cunoscute și analizate de către autoritățile direct implicate, de unde necesitatea realizării studiului de față.

Percepția specialiștilor în domeniu (citați de UNICEF) privind migrația temporară (mai puțin de un an) este predominant pozitivă atunci când nu se întinde pe perioade lungi de timp, luându-se în considerare efectele asupra stării materiale. Din punctul de vedere al nevoii sociale, pentru cei mai mulți specialiști, situația copiilor cu părinți migranți reprezintă una din numeroasele situații de risc în care se pot afla copii.

În lipsa studiilor asupra fenomenului migrației și ținând cont că acesta este în plină desfășurare, putem concluziona că efectele reale ale fenomenului nu sunt încă cu adevărat cunoscute și au un potențial negativ asupra dezvoltării și performanțelor școlare viitoare ale copiilor/elevilor aflați în prezent în această situație. Etapele viitoare de intervenție, pe care noi le sugerăm prin prisma acestui studiu, sunt prezentate, în perechi: cunoașterea incidenței fenomenului, precum și completarea permanentă a datelor, intervenții personalizate preventive și formative în scopul reducerii efectelor negative identificate și creșterea rezistenței la influența factorilor nocivi viitori.

2. CONTEXT

Migrația este un fenomen complex, cu o varietate de dimensiuni, cu un dinamism continuu și implicații resimțite pe toate nivelurile societății. La nivelul populației românești nu sunt publice date statistice oficiale privind numărul de migranți, datorită unor factori legislativi și organizaționali. La nivelul statului Român există un număr limitat de studii și cercetări valide pentru populația școlară privind fenomenul migrației; un exemplu de cercetare etalon este cea realizată de către Unicef Romania, intitulată „Analiză la nivel național asupra fenomenului copiilor rămași acasă prin plecarea părinților la muncă în străinătate” (2008).

La nivel de raportare internațională, singurele date privind migrația cetățenilor români sunt furnizate de către organisme internaționale competente, precum EUROSTAT- pentru statele din Uniunea Europeană, ONU la nivel mondial, cât și raportări statistice la nivel de stat cu populație migrantă din România (acolo unde sunt disponibile consultări publice). Mai mult decât atât, sunt diferențe de ordin conceptual și metodic privind atribuirea etichetei de migrant la nivelul fiecărei țări. La nivel mondial o practică comună este aceea de a considera o persoană migrantă numai după ce depășește un an de rezidență în țara respectivă. Forma de migrație des întâlnită este cea fără forme legale, iar persoanele care pleacă fără contracte de muncă din România părăsesc țara ca turiști.

Studiul de față include populația migrantă care pleacă pentru mai puțin de un an, precum și cea care tranzitează state fără o rezidență stabilă într-un alt stat decât România, dar care lipsește o perioadă semnificativă din viața copilului/elevului, ca de exemplu șoferii de tir. O ultimă categorie inclusă o reprezintă migrații fără stat, precum lucrătorii pe platforme petroliere sau pe nave de croazieră.

La nivel de cercetare locală a fenomenului este necesară luarea în considerare a fenomenului de neraportare a migrației părinților la nivelul școlii din diferite motive, cum ar fi neimplicarea sau o comunicare deficitară cu școala sau din considerente legislative, precum obligația Direcției de Protecție a Copilului de a centraliza și urmări situația concretă a copiilor cu părinți migrați.

La nivelul județului Brașov s-a constatat creșterea gradului de îngrijorare a educatorilor cu privire la amploarea fenomenului migrației și, în special, a efectelor pe care le are acesta asupra copiilor/elevilor aflați în sistemul educațional cu privire la starea emoțională, conduita școlară și performanțele școlare. Cunoașterea caracteristicilor și a amplitudinii fenomenului migrației este necesară pentru stabilirea eficientă a modalităților de intervenție personalizată pentru a asigura sprijinul psihosocial al copiilor/elevilor cu scopul contracarării efectelor nocive ale fenomenului.

În perioada analizată, respectiv anul școlar 2018-2019, au fost identificate 1755 de cazuri, ceea ce reprezintă o acoperire în proporție de 90% pentru orașele și municipiile județului Brașov și de 43,75% pentru mediul rural.

3. OBIECTIVE

3.1. Obiective generale

- Înțelegerea complexității efectelor fenomenului de migrare asupra copiilor rămași singuri identificându-se cazistica, cât și caracteristicile acestui fenomen atât pe planul diviziunilor teritorial/administrative, cât și pe plan urban/rural la nivelul județului Brașov,
- Realizarea unor profile de lucru privind situația copiilor/elevilor cu părinți migrați la nivelul județului, repartizate pe cicluri de școlarizare, care să ofere informații necesare realizării de intervenții personalizate pe nivel de învățământ și pe zone de incidență (urban/rural)

3.2. Obiective specifice

1. Identificarea cazurilor de copii/elevi cu părinți migrați la nivelul unităților școlare din județul Brașov prin aplicarea chestionarului (Anexa1)
2. Prelucrarea statistică a datelor culese.
3. Elaborarea unei „harti a fenomenului” prin prisma incidenței cazurilor la momentul cercetării
4. Realizarea unei analize comprehensive din care să reiasă situația existentă în teritoriu, cu o eroare acceptată de +/- 3%

4. METODOLOGIE

Studiul a fost realizat sub coordonarea Centrului județean de resurse și asistență educațională Brașov, pe parcursul anului școlar 2018-2019, și a constat în aplicarea de către toți profesorii consilieri școlari din rețea a unui chestionar (Anexa 1) care viza cazurile identificate de copiii/elevii cu cel puțin unul dintre părinți migrați, pe niveluri de învățământ (preșcolar, primar, gimnazial și liceal). Au fost interpretate datele rezultate de către echipa de coordonare, analiză și redactare a prezentului studiu.

Chestionarul a fost completat de către profesorul consilier școlar împreună cu elevul/profesorul diriginte/profesorul de învățământ preșcolar/profesorul de învățământ primar și prezintă informații cunoscute la nivelul unității școlare, precum și aprecieri privind indicatori specifici pentru *esec școlar* (nivel de achiziții, răspuns la solicitările școlare, dificultăți în învățare, absenteism, corigențe), pentru *conduite în cadrul școlii* (comportamente violente: expunere la violență, implicare în acte de violență, exteriorizare violentă, dar și elemente vizând structurile interne: atenția, hiperactivitatea și nivelul de anxietate), cât și pentru socializare (integrarea în grup/clasă, nivelul de adaptare, gradul de socializare, gradul de siguranță și securitate perceput, prezența și influența grupului de sprijin).

În analiza datelor s-a utilizat programul SPSS, program de analiză statistică și Excel. Analiza statistică a datelor s-a realizat predominant pe analiză de frecvențe, analize asociative diferențiate și corelații. Graficele care însoțesc textul explicativ au fost realizate cu ajutorul programului de statistică SPSS.

5. ANALIZA DATELOR

5.1. Date cu caracter general

Studiul a fost realizat la nivelul județului Brașov, grupul țintă fiind format din copiii/elevii cu cel puțin un părinte migrant. În urma acțiunilor premergătoare au fost identificate 1755 de cazuri. Pentru fiecare dintre acestea a fost completat chestionarul (Anexa 1) de către profesorul consilier școlar din Cabinetul școlar/interșcolar de asistență psihopedagogică în colaborare cu profesorul educator/învățător/diriginte după caz, la care s-au adăugat informațiile furnizate de către beneficiarii direcți ai cabinetului.

Datele au un caracter confidențial asigurându-se anonimatul fiecărui participant la studiu. Acest studiu s-a realizat pe baza unui chestionar, pe un eșantion probabilist de 1755 de cazuri, la nivel județean. Pentru eșantionare s-a folosit cazuistica identificată în cadrul activității de depistare realizate de către profesorul consilier școlar în colaborare cu profesorul educator/învățător/diriginte la începutul anului școlar. Prin anonimatul respondenților s-a încercat limitarea presiunii sociale de a raporta informații dezirabile, precum și tendința de a omite/ascunde migrarea părintelui în altă țară la nivel de comunicare cu instituția școlară.

Constrângerile inerente unui astfel de studiu pot fi enumerate ca fiind: mărimea eșantionului, perioada de culegere a datelor, dezirabilitatea socială, insuficiența

comunicare dintre familie și școală, precum și cele ce țin de competența și implicarea tuturor cadrelor didactice, mai ales a profesorului consilier școlar în ceea ce privește cunoașterea situațiilor existente în școala/școlile în care își desfășoară activitatea. Au fost implicați în cercetare un număr de 72 de profesori consilieri școlari din totalul de 84 de profesori consilieri școlari din județul Brașov.

Analiza datelor statistice generate de acest studiu a evidențiat următoarele:

Tabelul nr.1 Distribuția cazurilor în funcție de gen.

		Frecvență	Procent	Procent valid	Procent cumulativ
Valid	masculin	825	47,0	49,3	49,3
	feminin	847	48,3	50,7	100,0
	Total	1672	95,3	100,0	
Lipsă	Sistem	83	4,7		
Total		1755	100,0		

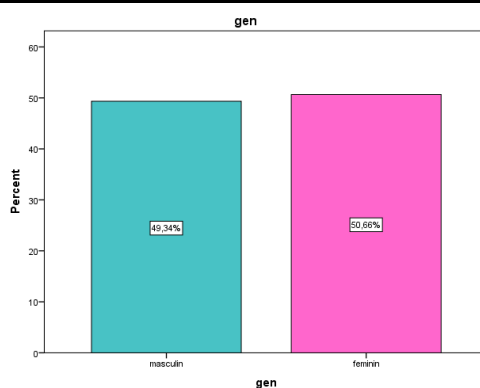

Figura nr.1 Distribuția cazurilor pe gen

Distribuția pe gen este relativ uniformă și echilibrată, 49,34% masculin vs 50,66% feminin. După criteriul urban/rural, distribuția se situează conform tabelului de mai jos, astfel: 61,3% din respondenți provin din mediul urban și doar 38,7% aparțin mediului rural. Analiza localităților în detaliu se poate găsi în cadrul capitolului referitor la părintele migrant.

Menționăm că în momentul realizării acestui studiu, dintre cele 58 de unități administrativ-teritoriale ale județului Brașov, nu beneficiau de Cabinete de asistență psihopedagogică 21 de unități administrativ-teritoriale. Numărul de cazuri raportate la nivel urban (de 61,3%) poate fi explicat prin faptul că toate unitățile administrativ-teritoriale la nivel urban sunt acoperite, toate cele 21 de unități administrativ-teritoriale neacoperite fiind situate în mediul rural.

Tabelul nr.2 Distribuția cazurilor în funcție de mediul de proveniență

		Frecvență	Procent	Procent valid	Procent cumulativ
Valid	urban	1075	61,3	61,3	61,3
	rural	679	38,7	38,7	100,0
	Total	1754	99,9	100,0	
Lipsă	Sistem	1	,1		
Total		1755	100,0		

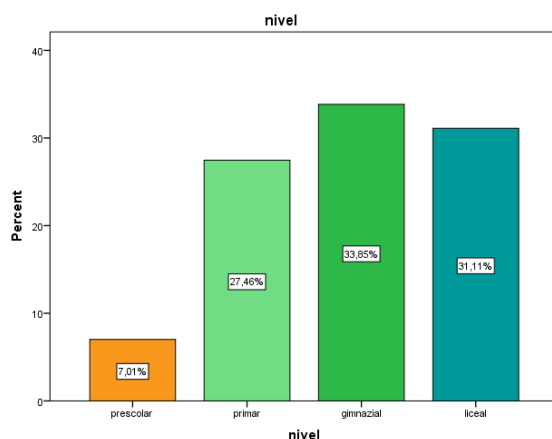

Figura nr.2 Distribuția cazurilor pe nivele de învățământ

Tabelul nr.3 Distribuția cazurilor pe niveluri de învățământ

	Frecvență	Procent
Valid		
preșcolar	123	7,01%
primar	482	27,46%
gimnazial	594	33,85%
liceal	546	31,11%
Total	1755	

După nivelul de învățământ, distribuția este relativ uniformă la nivelurile primar, gimnazial și liceal, cu o proporție situată în jurul valorii de 30%, mediul preșcolar este mai slab reprezentat din trei motive semnalate în teritoriu.

Motivalele semnalate sunt: numărul scăzut al populației preșcolare din mediul rural (chiar și în mediul urban datorită tendinței la nivel statal de descreștere a populației școlare), numărul mic de cabinete de asistență psihopedagogică în grădinițe și tendința, la nivel mondial, de migrare predominant a populației cu vârste cuprinse între 23 și 30 de ani (potrivit Eurostat).

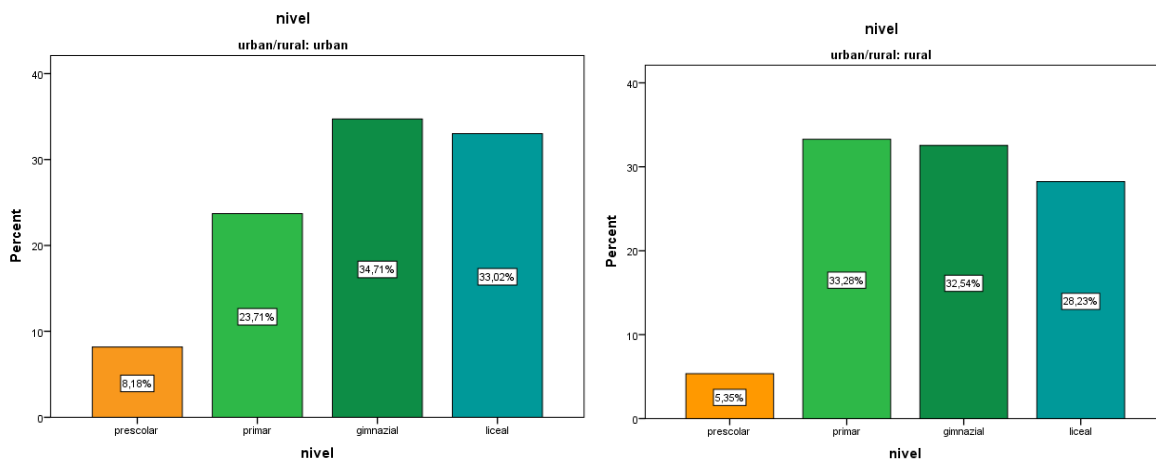

Figura nr.3 Distribuția cazurilor pe nivele de învățământ, urban/rural

De remarcat este faptul că la o analiză în profunzime a distribuției cazurilor pe nivele de școlarizare corelate cu mediul de proveniență se semnalează două situații: primul fapt reprezintă o diferență de 10% între cazurile identificate la nivel primar (urban 23,71% și rural 33,28%) care contrazice tendința distribuției generale.

Acest fapt corelează cu o comunicare deficitară privind migrația între familie și instituțiile competente la nivel urban, posibil datorită prezenței mai active a instituțiilor în mediul urban (vezi capitolul privind comunicarea cu școala pentru mai multe detalii).

Al doilea fapt de semnalat este diferența de 4,79 de procente în ceea ce privește cazurile la nivel liceal în comparația urban/rural (33,02% vs 28,23%), care se explică prin existența unui număr mai mare de colegii/licee/școli profesionale la nivel urban.

Tabelul nr.4 Distribuția cazurilor pe localități

Localitatea	Frecvență	Procent	Procent valid	Procent cumulativ
Valid	2	,1	,1	,1
Apata	3	,2	,2	,3
Augustin	81	4,6	4,6	4,9
Brasov	709	40,4	40,4	45,3
Budila	1	,1	,1	45,4
Codlea	71	4,0	4,0	49,4
Cristian	28	1,6	1,6	51,0
Crizbav	23	1,3	1,3	52,3
Dragus	10	,6	,6	52,9
Dumbravita	11	,6	,6	53,5
Fagaras	197	11,2	11,2	64,7
Feldioara	51	2,9	2,9	67,6
Ghimrav	18	1,0	1,0	68,7
Halchiu	16	,9	,9	69,6
Harman	13	,7	,7	70,3
Lunca Calnicului	27	1,5	1,5	71,9
Mandra	21	1,2	1,2	73,0
Mateias	2	,1	,1	73,2
Prejmer	75	4,3	4,3	77,4
Racos	36	2,1	2,1	79,5
Rasnov	22	1,3	1,3	80,7
Rupea	76	4,3	4,3	85,1
Sacele	38	2,2	2,2	87,2
Sambata de Sus	6	,3	,3	87,6
Tarlungeni	21	1,2	1,2	88,8
Teliu	11	,6	,6	89,4
Vama Buzaului	14	,8	,8	90,2
Victoria	36	2,1	2,1	92,3
Voila	13	,7	,7	93,0

Vulcan	13	,7	,7	93,7
Zarnesti	110	6,3	6,3	100,0
Total	1755	100,0	100,0	

Distribuția cazurilor acoperă 90% din orașele și municipiile județului Brașov, iar dintre 48 de comune, doar 21 au raportat, ceea ce reprezintă o acoperire de 43,75% a mediului rural. Se evidențiază astfel una din limitele cercetării ca fiind insuficienta acoperire a mediului rural, sub 50%.

Acest fapt generează pe de o parte, necesitatea unei analize rezervate privind datele provenite din mediul rural și evitarea generalizărilor excesive, până la completarea tabloului cu noi date; pe de altă parte, generează nevoia de a continua acest studiu în anul școlar următor pentru o analiză comparativă a datelor fără erori semnificative și generarea de concluzii pertinente.

5.2. Date cu caracter specific

5.2.1. Date referitoare la părintele migrant

Tabelul nr.5 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant

		Frecvență	Procent
Valid	tata	435	24,8
	mama	1124	64,0
	ambii parinti	190	10,8
	Total	1749	99,7
Lipsă	Sistem	6	,3
Total		1755	100,0

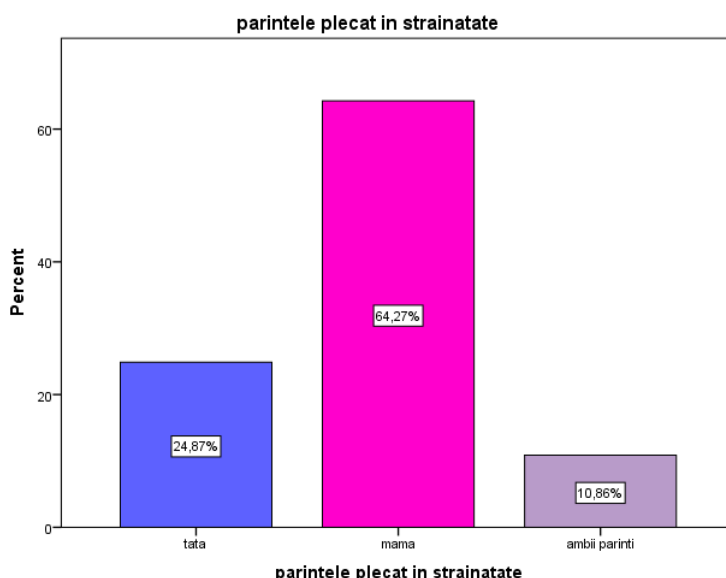

Figura nr.4 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant

O analiză primară a datelor relevă faptul că la nivel de județ în 64,27% dintre cazurile cercetate părintele plecat este mama. Dacă adunăm și procentul de 10,86%

În care ambii părinți sunt plecați, putem să concluzionăm că 75,14% dintre copiii/ elevii identificați nu beneficiau, la momentul cercetării, de prezența și influența MAMEI. În continuare se vor analiza și perioadele de timp ale migrației părinților.

Major area, region, country or area of destination	Number of international migrants (thousands)		International migrants as percentage of total population		Females among international migrants (percentage)		Median age of international migrants (years)	
	2000	2017	2000	2017	2000	2017	2000	2017
WORLD	172,604	257,715	2.8	3.4	49.3	48.4	38.0	39.2
More developed regions	103,418	145,984	8.7	11.6	51.1	51.8	40.0	43.4
Less developed regions	69,186	111,732	1.4	1.8	46.6	43.9	34.8	34.3
Poland	825	641	2.1	1.7	59.0	57.2	64.7	69.2
Republic of Moldova ¹⁴	248	140	5.9	3.5	56.0	64.6	50.3	52.3
Romania	127	371	0.6	1.9	52.4	46.9	60.7	25.1
Russian Federation	11,900	11,652	8.1	8.1	49.7	50.9	40.4	44.5
Slovakia	116	185	2.2	3.4	56.0	49.5	50.7	50.4

Tabelul de mai sus indică un studiu comparativ realizat între anii 2000-2017 (publicat de către *International Migration Report, 2017, ONU*, pag 25) privind situația migranților români (rândul evidențiat) în termeni de număr, procente totale, procentul grupului reprezentat de populația feminină și vârsta medie a migranților.

O privire de ansamblu asupra acestor date atrage atenția asupra faptului că vârsta medie a migranților români în 2017 este de doar 25 de ani, spre deosebire de majoritatea țărilor analizate unde media de vârstă este relativ constantă în jurul valorii de 40 de ani. Această situație poate semnifica faptul că actualii români migranți nu mai pleacă pentru a îmbunătăți situația financiară a familiei, ci pleacă imediat după finalizarea studiilor și înainte de a-și întemeia o familie.

Relevant pentru studiul nostru se constată a fi scăderea numărului copiilor preșcolari cu un părinte migrant pe de o parte, iar pe de altă parte, prevalența mamei în analiza distribuției pe gen a părintelui plecat.

La nivel statal, în 2017, ONU apreciază că din populația totală migrantă, 48,9% sunt femei, ceea ce înseamnă că procentul femeilor plecate din țară la nivelul județului este foarte ridicat (64,27%) comparativ cu media pe țară.

Aceste date trebuie corelate cu datele statistice privind migrația la nivel județean care să nu fie legate de existența unui copil în mediul școlar. Dar chiar și așa, pentru a se alinia tendinței statale, ar trebui să observăm un număr foarte mare de bărbați migranți fără copii care să frecventeze școala.

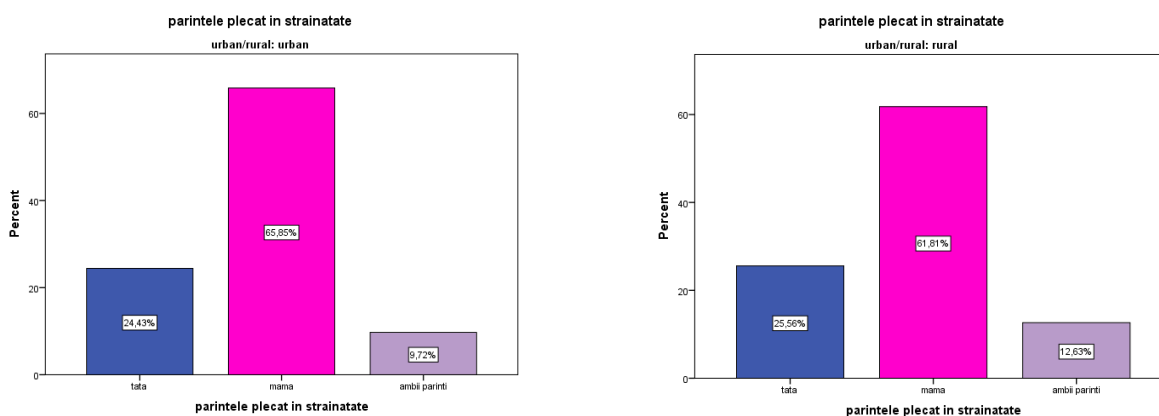

Figura nr.5: Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant, urban/rural

Analiza datelor referitoare la părintele plecat pe nivel de proveniență indică următoarele: constanță în numărul cazurilor cu tatăl plecat și o diferență de 4,04% între cazurile în care mama este părintele migrant. Se remarcă o ușoară creștere (2,91%) în mediul rural a cazurilor în care ambii părinți sunt migranți, o explicație poate fi aceea a implicării familiei extinse în supravegherea și educația copiilor.

Tabelul nr.6 Distribuția cazurilor în funcție de perioada migrării părintelui

		Frecvență	Procent	Procent valid	Procent cumulativ
Valid	0	4	,2	,3	,3
	< 3 luni	299	17,0	18,8	19,0
	3-6 luni	158	9,0	9,9	29,0
	6 luni - 1 an	192	10,9	12,1	41,0
	>1 an	302	17,2	19,0	60,0
	>3 ani	267	15,2	16,8	76,8
	5 ani	201	11,5	12,6	89,4
	10 ani	169	9,6	10,6	100,0
	Total	1592	90,7	100,0	
Lipsă	Sistem	163	9,3		
Total		1755	100,0		

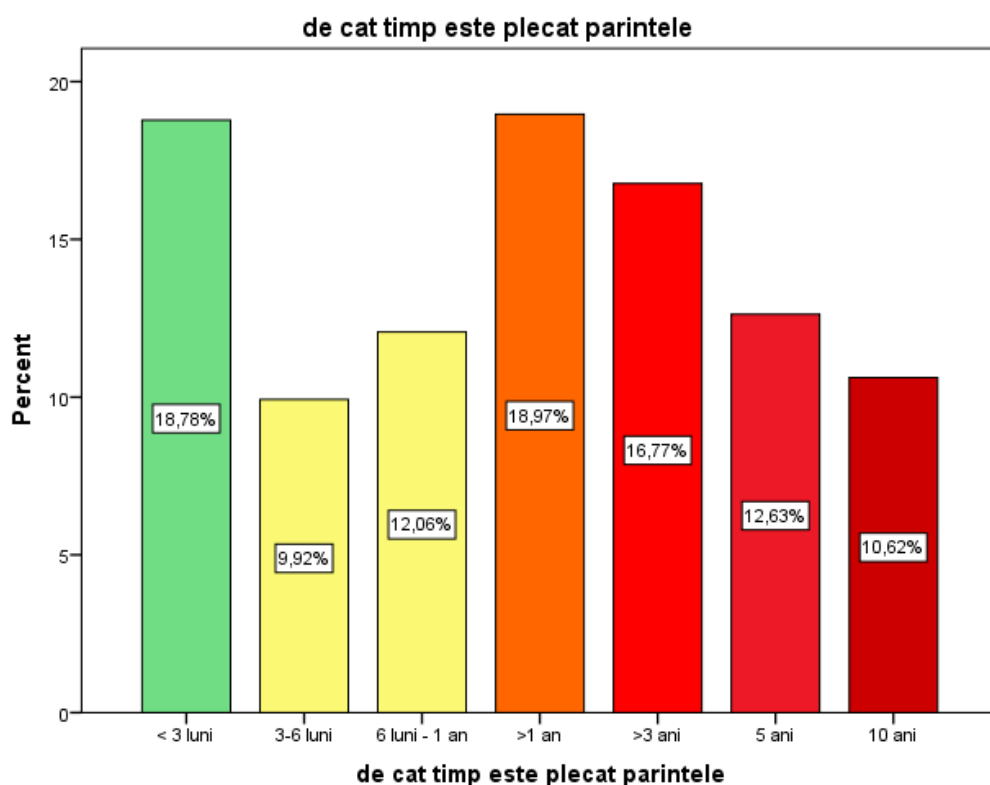

Figura nr.6 Distribuția cazurilor în funcție de perioada migrării părinților

Analiza privind perioada de migrație sugerează că 28,7% dintre părinți migrează cu caracter sezonier, maxim 6 luni pe an (cele mai frecvente ocupații care se încadrează în această categorie fiind: muncitor agricol, în ferme și muncitori în construcții), iar 58,99% dintre părinții migranți sunt plecați de mai mult de un an.

Tabelul nr.7 Părintele migrant vs. perioada de migrație

	de cat timp este plecat parintele							Total
	< 3 luni	3-6 luni	6 luni - 1 an	>1 an	>3 ani	5 ani	10 ani	
parintele tata	63	44	50	76	64	63	45	405
plecat in strainatate								
% parintele plecat in strainatate	15,6%	10,9%	12,3%	18,8%	15,8%	15,6%	11,1%	100,0%
% de cat timp este plecat parintele	21,2%	27,8%	26,0%	25,2%	24,0%	31,3%	26,6%	25,6%
mama	206	101	118	191	170	124	96	1006
% parintele plecat in strainatate	20,5%	10,0%	11,7%	19,0%	16,9%	12,3%	9,5%	100,0%
% de cat timp este plecat parintele	69,4%	63,9%	61,5%	63,5%	63,7%	61,7%	56,8%	63,5%

ambii parinti		28	13	24	34	33	14	28	174
	% parintele plecat in strainatate	16,1%	7,5%	13,8%	19,5%	19,0%	8,0%	16,1%	100,0%
	% de cat timp este plecat parintele	9,4%	8,2%	12,5%	11,3%	12,4%	7,0%	16,6%	11,0%
Total		297	158	192	301	267	201	169	1585
	% parintele plecat in strainatate	18,7%	10,0%	12,1%	19,0%	16,8%	12,7%	10,7%	100,0%
	% de cat timp este plecat parintele	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tatăl migrează în 38,8% din cazuri un an sau mai puțin, iar în 61,2% peste un an.

Mama migrează în 42,2% din cazuri un an sau mai puțin, iar în 57,8% peste un an.

Tendința se modifică în cazul tatălui care este plecat în străinătate de mai mult de 5 ani, cu 4,9 procente, însă numărul semnificativ mai mare al mamelor migrante, considerate în același interval (5-10 ani), 220 de persoane față de 108 în cazul tatălui, argumentează concluzia că impactul plecării mamei este mult mai puternic, chiar dacă procentual este ușor inferior tatălui.

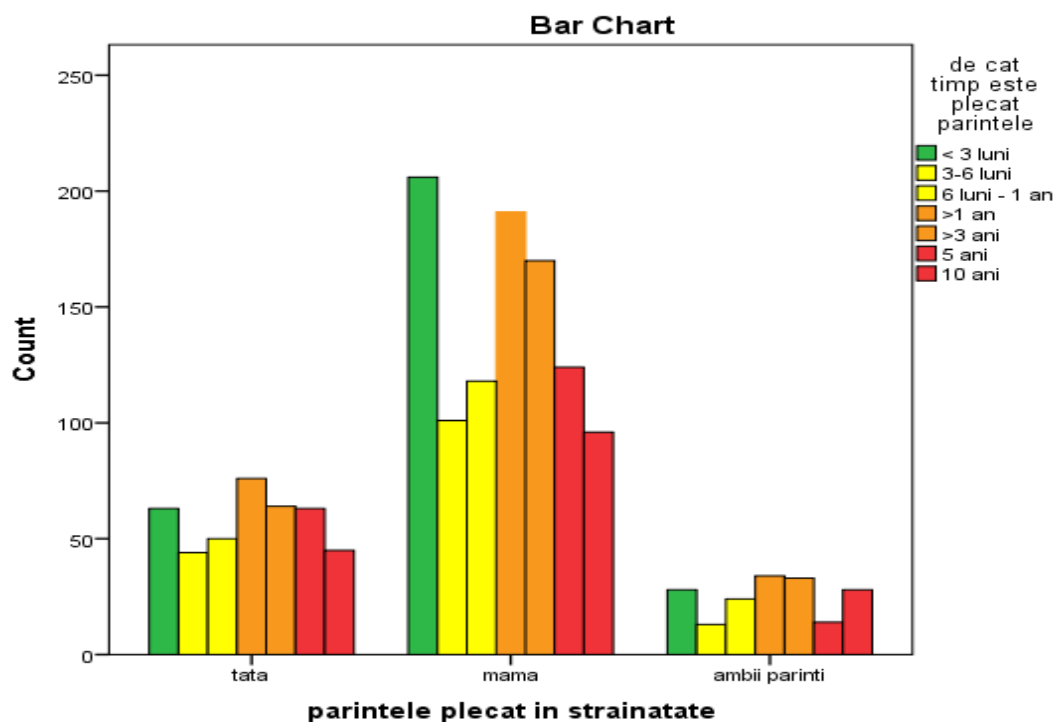

Figura nr.7 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant și perioada migrării

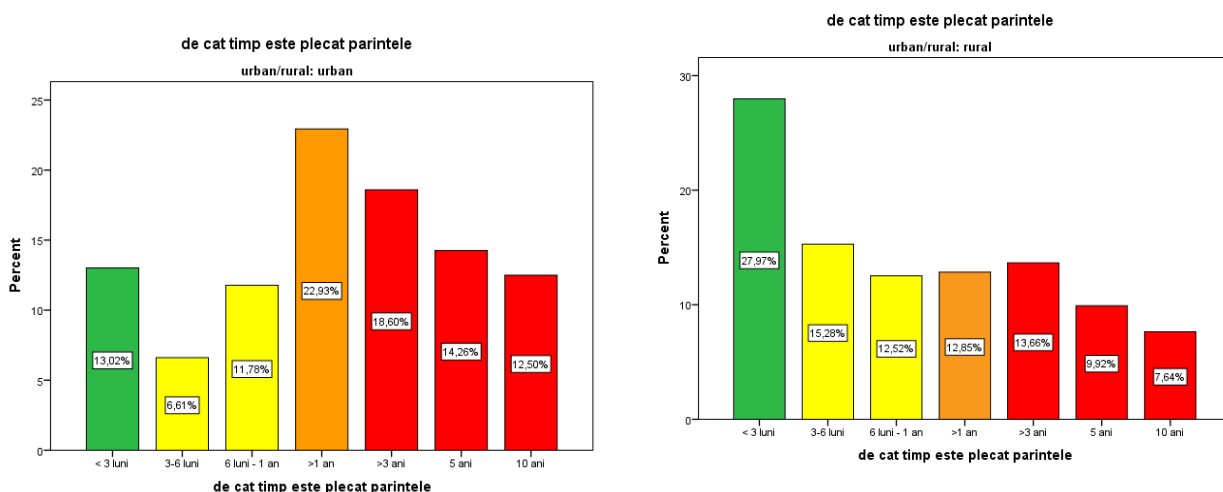

Figura nr.8 Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant și perioada migrării pe zona urban/rural

68,29% dintre părinții din mediul urban sunt plecați de mai mult de un an, iar în mediul rural doar 44,07%. Procentul mai mare de migranți sub un an comparativ cu cei de peste un an, apărut în mediul rural, sugerează o pondere mai mare a muncilor sezoniere, ca de exemplu muncitorii agricoli sau în ferme. Acest timp de muncă nu necesită o rezidență permanentă mai îndelungată de un an, muncitorul întorcându-se după câteva luni în România; acesta este și motivul pentru care muncitorii sezonieri adesea nu sunt cuprinși în statisticile oficiale ale țărilor în care migrează.

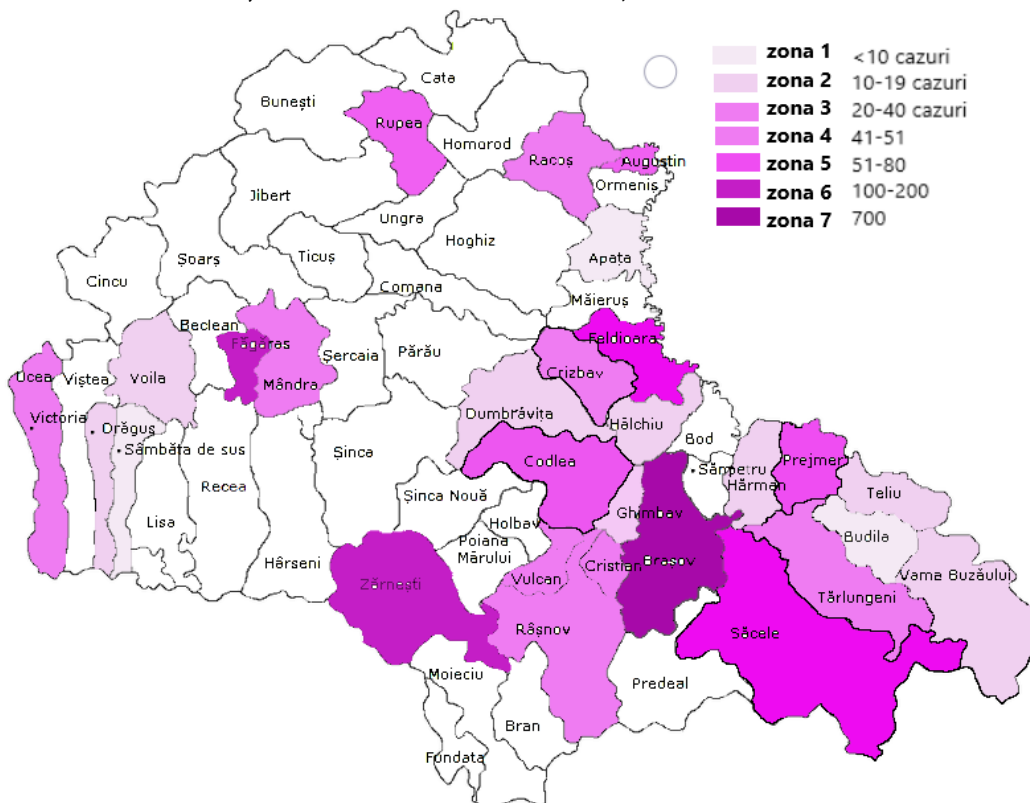

Figura nr.9 Harta distribuției cazurilor de copii cu părinți migranți din județul Brașov. Zona de proveniență

Conform datelor furnizate de acest studiu coroborate cu informațiile disponibile la nivel internațional privind migrația populației de origine română, s-a realizat tabelul de mai jos, care se dorește a fi o comparare a numărului de părinți migranți la nivelul județului Brașov cu date informative mondiale.

Tabelul nr.8 Destinațiile migrării părinților

		PĂRINȚI MIGRANȚI DIN JUD. BRAȘOV	Procent din totalul respondenților	MIGRANȚI ROMÂNI ¹	obs
1	fară răspuns	44	2.40%		
2	GERMANIA	528	29.53%	592182	
3	MAREA BRITANIE	337	18.84%	231358	
4	ITALIA	313	17.50%	1039584	
5	SPANIA	109	6.09%	652312	
6	BELGIA	59	3.29%	29749	
7	FRANTA	55	3.07%	91158	
8	AUSTRIA	47	2.62%	77376	
9	OLANDA	36	2.03%	19290	
10	EUROPA	35	1.95%		Respondenți plecați dar fără rezidență în altă țară
11	UNGARIA	27	1.51%	208490	
12	SUEDIA	25	1.39%	26663	
13	S.U.A.	24	1.34%	174960	
14	DANEMARCA	19	1.06%	16059	
15	W.W.	19	1.06%		Rezidență pe nave și platforme petoliere
16	IRLANDA	18	1.00%	21422	
17	GRECIA	12	0.67%	45355	
18	CIPRU	11	0.61%	5785	
19	ELVETIA	10	0.55%	26663	
20	POLONIA	8	0.44%	2597	
21	AFRICA	4	0.22%	2671	
22	CEHIA	4	0.22%	4250	
23	NORVEGIA	4	0.22%	13017	
24	PORTUGALIA	4	0.22%	23167	

¹ Migration Policy Institute tabulation of data from the United Nations, Department of Economic and Social Affairs (2017), Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin (United Nations database, POP/DB/MIG/Stock/Rev.2017). Available here: <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates17.shtml>.

25	REPUBLICA MOLDOVA	4	0.22%	1322	
26	CHINA	3	0.16%	1322	²
27	EMIRATE	3	0.16%	6,444	
28	ISRAEL	3	0.16%	101121	
29	JAPONIA	3	0.16%	10,000	³
30	LUXEMBURG	3	0.16%	1844	
31	FINLANDA	2	0.11%	3,043	
32	MALTA	2	0.11%	848	
33	TURCIA	2	0.11%	24,605	
34	AFGANISTAN	1	0.05%		⁴ Nu sunt date
35	ARABIA SAUDITA	1	0.05%	3,913	
36	BELGIA	1	0.05%	29749	
37	BULGARIA	1	0.05%	8524	
38	CABINDA ANGOLA	1	0.05%		Nu sunt date
39	CANADA	1	0.05%	96031	
40	LIBIA	1	0.05%	609	
41	NIGERIA	1	0.05%		Nu sunt date
42	RUSIA	1	0.05%	3913	
43	SERBIA	1	0.05%	3582	
44	TENERIFE	1	0.05%		Nu sunt date
		1788			

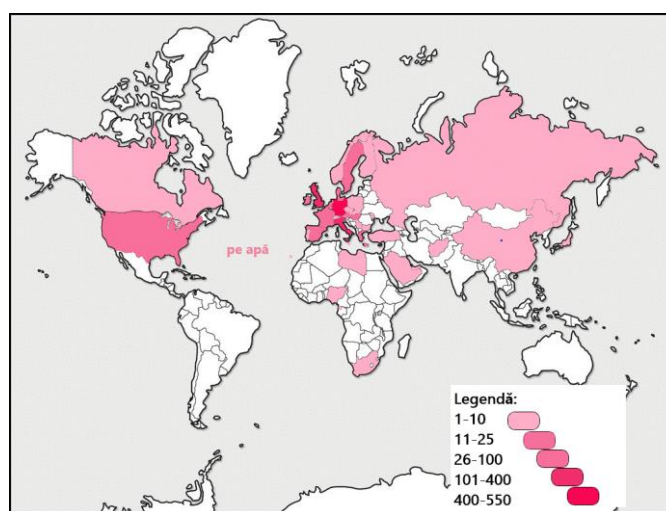

Figura nr.10 Harta distribuției migrației părinților din județul Brașov (per număr de cazuri)

² *1 Anca Melinte (25 September 2015). "Câți români au părăsit România pentru a trăi în străinătate". Viața liberă (in Romanian).

³ V. C. (11 March 2011). "Câți români sunt în Japonia? Invazia dansatoarelor românce". HotNews.ro (in Romanian)

⁴ Nu sunt date disponibile

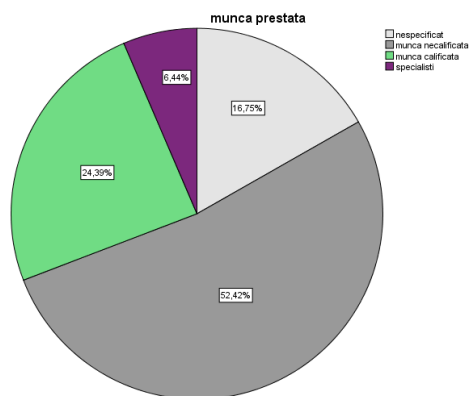

Figura nr.11 Distribuția cazurilor în funcție de tipul de muncă prestată

La nivelul județului Brașov 52,14% dintre respondenți prestează muncă necalificată. De menționat este faptul că prezentul studiu *nu* a chestionat nivelul de educație și calificare; ca urmare a acestui lucru *nu* putem corela nivelul de specializare cu încadrarea în muncă. Dintre ocupațiile necalificate menționate, pe primele locuri se situează muncitorii (de ex. în construcții, agricultură, abatoare, ferme, industrie sau nespecificat), menajere, îngrijitoare.

Ocupațiile calificate cuprind 24,39 de procente și sunt exemplificate după cum urmează: șoferi profesioniști, bucătari, electricieni, măcelari. O categorie aparte o reprezintă specialiștii. Dacă în cazul ocupațiilor necalificate sau chiar calificate nu putem vorbi despre o cunoaștere clară a nivelului de educație, în cazul acestei categorii, datorită cerințelor de studii superioare, putem afirma, cu un grad de certitudine ridicat, că 6,44% dintre părinții migranți lucrează conform specializării dobândite în România.

Din punct de vedere sociologic, grupul respondenților care nu au furnizat informații despre ocupația sau chiar statul în care părinții lor au migrat, respectiv 16,75%, reprezintă o categorie aparte de interes din perspectiva comunicării între grupurile implicate și a dinamicilor dintre ele.

Motivația non-răspunsurilor poate fi legată fie de comunicarea deficitară între familie și unitatea de învățământ, fie de o posibilă discrepanță între statutul profesional din România și statutul generat de munca prestată în prezent în străinătate care poate fi inferioară calificării.

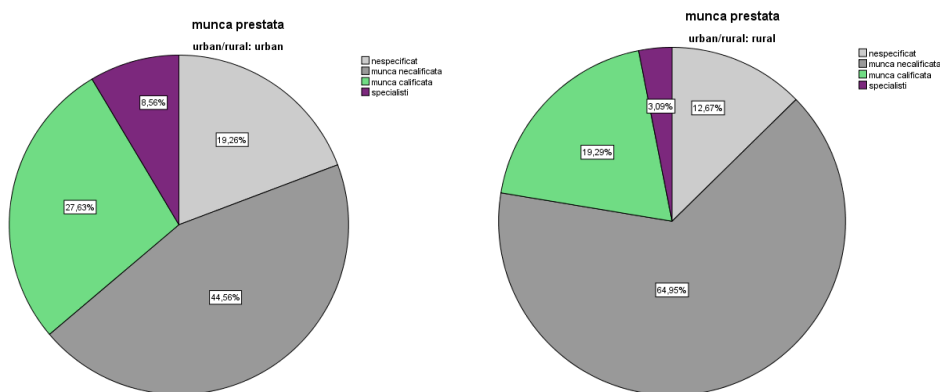

Figura nr.12 Distribuția cazurilor în funcție de tipul de muncă prestată și mediu urban/rural

Diferențierea dintre cazurile din mediul urban și cel rural evidențiază următoarele: numărul de non-răspunsuri este mai ridicat în mediul urban, numărul părinților care lucrează necalificat este semnificativ mai mare în mediul rural (diferența de 20,39%), iar numărul calificărilor și specialiștilor este mai ridicat în mediul urban.

Poate pentru că în mediul urban există mai multe șanse de recrutare și de selecție pentru ocupații care necesită un grad mai mare de calificare (mai multe târguri de angajare, șanse de promovare la nivel internațional în cadrul aceleiași companii și nu numai, o deschiderem ai mare către turismul internațional).

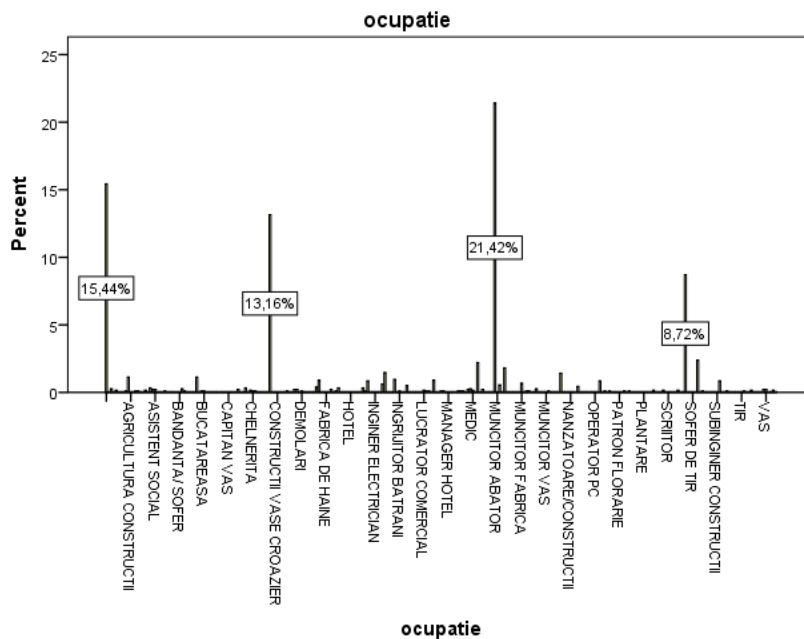

Figura nr.13 Exemple de ocupații raportate

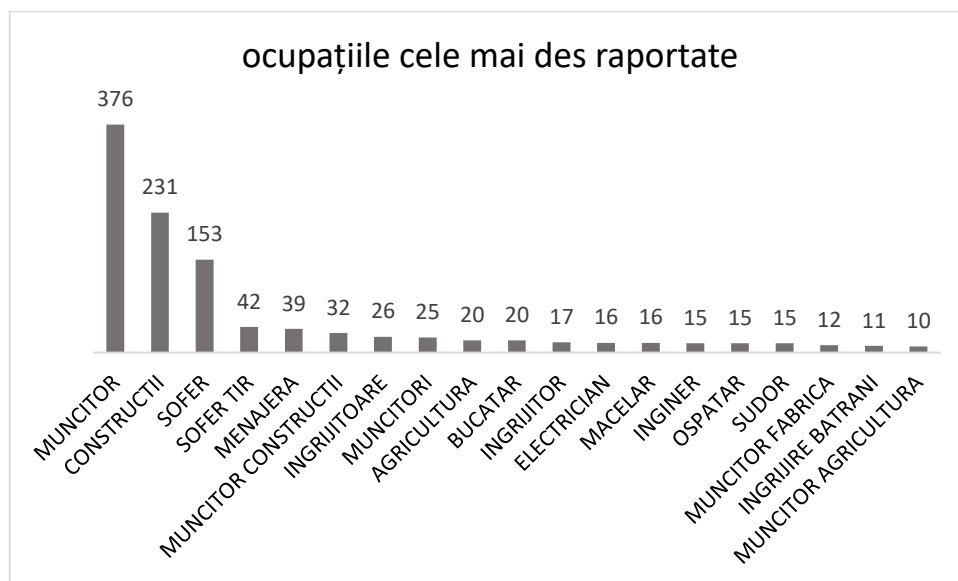

Figura nr.14 Distribuția celor mai des raportate ocupații

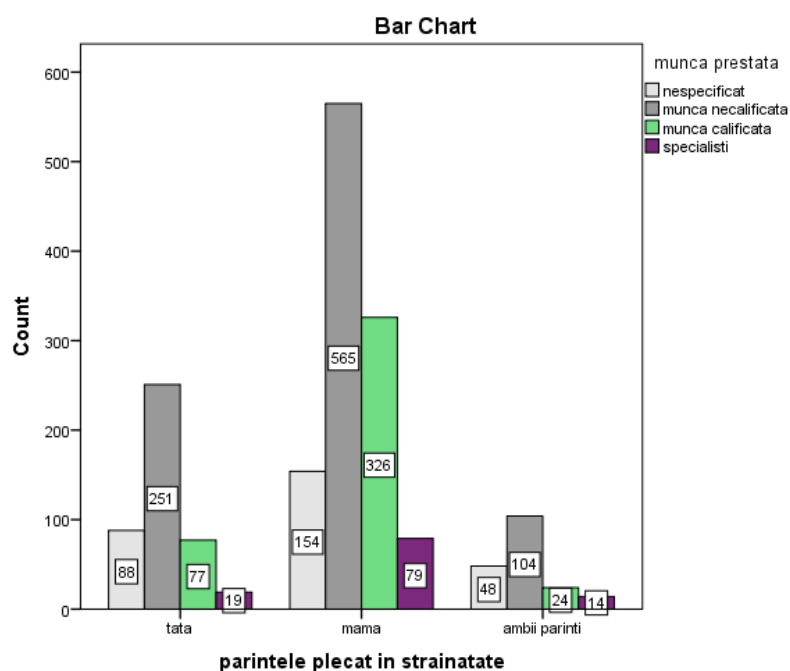

Figura nr.15 Distribuția cazurilor în funcție de tipul de muncă prestată și de părintele migrant

Distribuția gradului de specializare a muncii prestate în funcție de părintele plecat prezintă un tablou conflictual. Pentru a analiza în profunzime diferențele dintre mamă și tată, am ales să distribuim răspunsurile prezente în categoria ambilor părinți atât a mamei, cât și a tatălui.

Au rezultat următoarele procente semnificative pentru o analiză comparativă și anume: 25,01% dintre răspunsurile legate de ocupația tatălui au fost nonrăspunsuri, cu 9,64 de procente mai ridicat decât cele oferite privind ocupația mamei; în 54,44% dintre răspunsurile legate de ocupația tatălui au fost ocupații necalificate un procent similar celui al mamei 50,91%; în 15,49% dintre răspunsurile legate de ocupația tatălui au fost ocupații calificate spre deosebire de 26,63% dintre răspunsurile legate de ocupația mamei (mamele prestează cu 11,14% mai des ocupații calificate decât soții lor); categoria specialiștilor prezintă procente similare ușor în creștere la mame (5,06% → 7,09%).

5.2.2. Date referitoare la familie

Tabelul nr.9 Date referitoare la familie

		Frecvență	Procent
Valid	nucleu	1058	60,3
	monoparentala	450	25,6
	extinsa	153	8,7
	Total	1661	94,6
Lipsă	Sistem	86	4,5
Total		1755	100,0

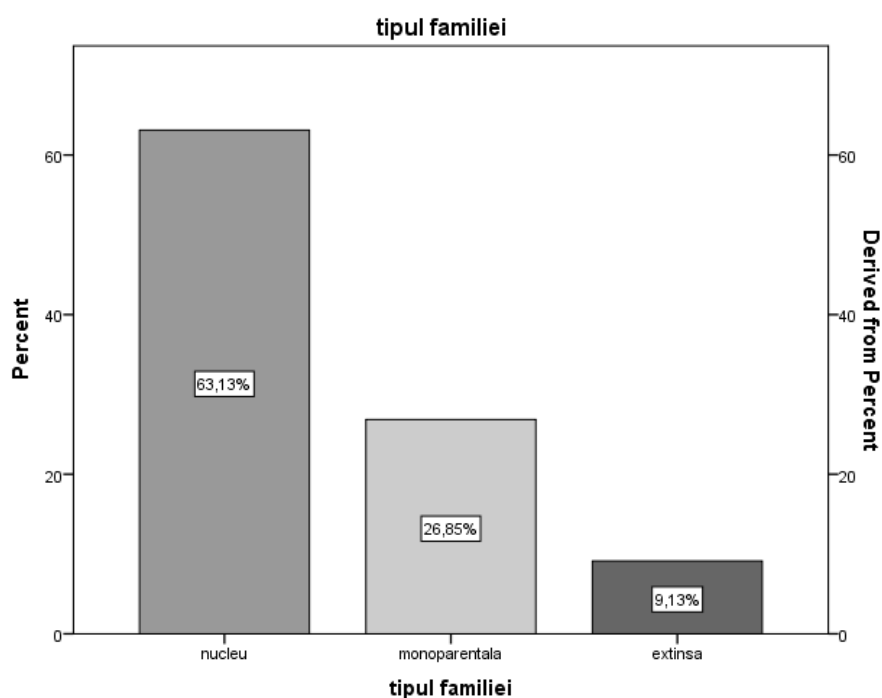

Figura nr.16 Distribuția cazurilor în funcție de tipul familiei

Tabelul nr.10 Frecvența tipurilor de familie pe mediul urban/rural

urban/rural			Frecvență	Procent
urban	Valid	nucleu	615	57,9
		monoparentala	295	27,8
		extinsa	98	9,2
	Total	1008		
rural	Valid	nucleu	434	64,5
		monoparentala	152	22,6
		extinsa	55	8,2
	Total	646	100,0	

La nivelul județului se constată predominanța familiei nucleu, cu o pondere de 63,13%, spre deosebire de familia extinsă, caracteristică stilului tradițional, care pierde teren. De remarcat prezența, în 26,85% din cazurile copiilor cu un părinte migrant, a familiei monoparentale ceea ce implică automat că cel puțin 26,85% dintre acești copii rămân în grija unei alte persoane care este alta decât unul dintre părinții lor.

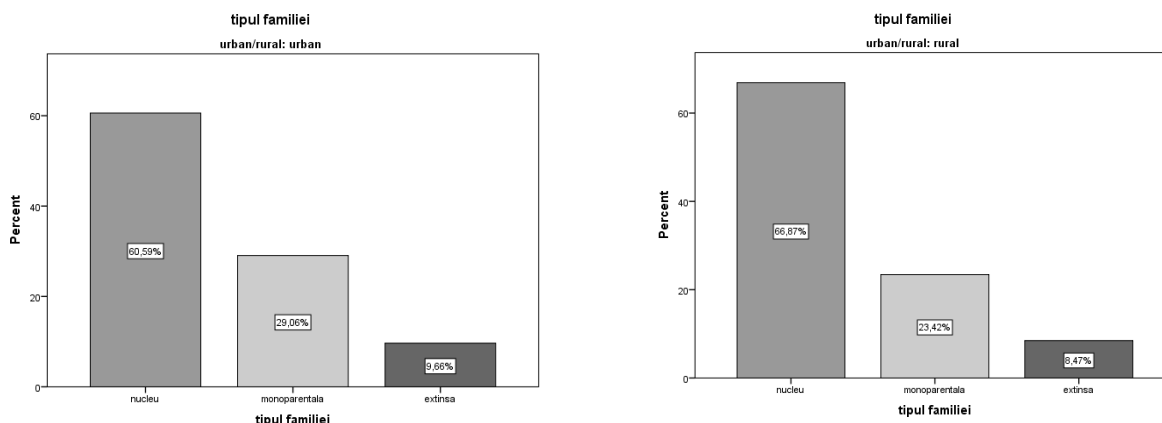

Figura nr.17 Distribuția cazurilor în funcție de tipul familiei și mediul urban/rural

Distribuția procentuală pe mediul de proveniență urban/rural nu prezintă diferențe mai mari de 10% între tipul de familie (nucleu, monoparentală și extinsă). Totuși, putem aprecia o prezență mai mare a familiei nucleu în mediul rural (cu 6,28% mai mare), a familiei monoparentale în mediul urban (cu 5,64% mai mare), dar și o frecvență mai ridicată a familiei extinse în mediul urban (cu 0,92%), cu toate că aceasta este tradițional atribuită celui rural.

Tabelul nr.11 Frecvența tipurilor de susținere

Valid	Frecvență	Procent
unic	637	36,3
dublu	908	51,7
multiplă	109	6,2
Total	1654	

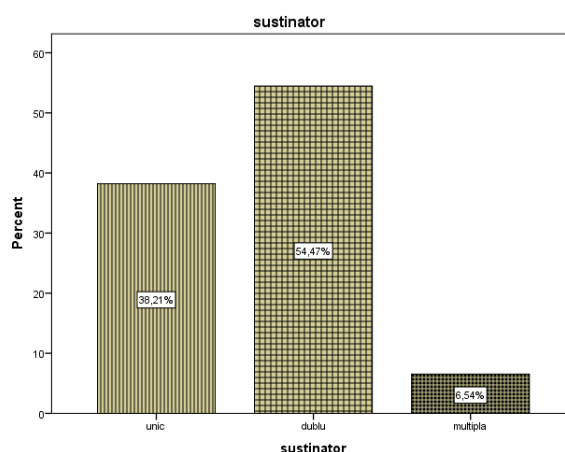

Figura nr.18 Distribuția cazurilor în funcție de tipul familiei

În prezentul studiu, susținătorul reprezintă persoana/persoanele care contribuie financiar la îngrijirea copilului. Astfel *susținător unic* este asociat familiei monoparentale, *susținător dublu* familiei nucleu și *susținerea multiplă* îi revine familiei extinse.

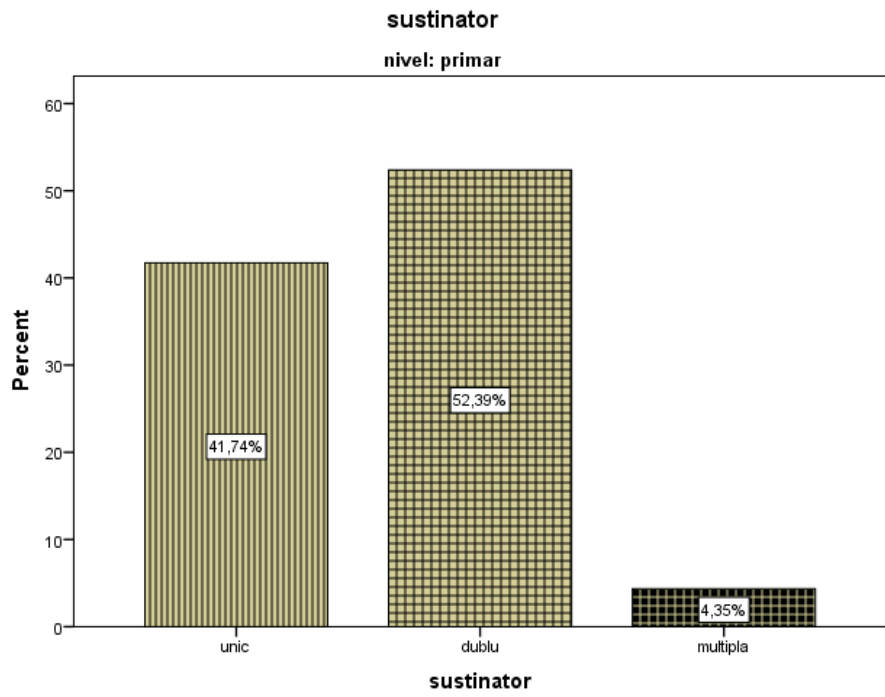
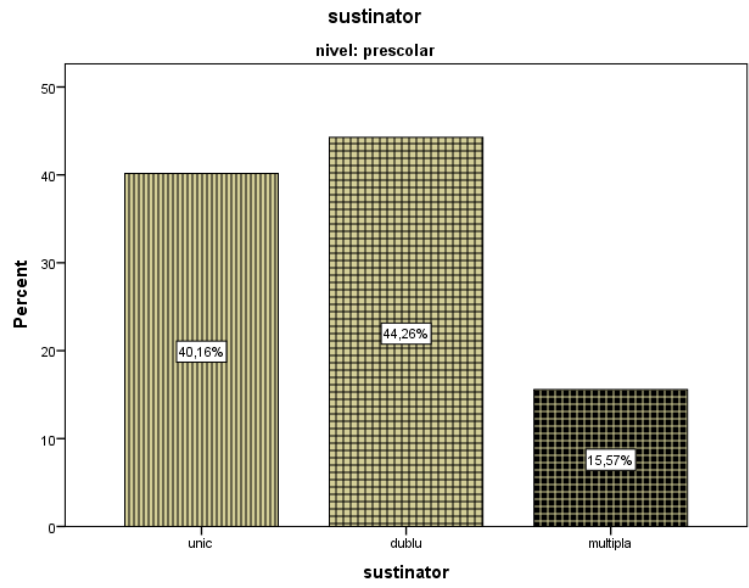
Distribuția procentuală relevă următoarele direcții de cercetare: procentul declarat al unicului susținător (38,21%) este mai mare decât procentul declarat al familiei monoparentale (26,85%) ceea ce înseamnă că există situații de familii nucleu care nu au decât un susținător financiar, adică părintele plecat în străinătate (de unde rezultă că 11,36% dintre susținătorii unici sunt parte din familii nucleu sau, puțin probabil, familii extinse).

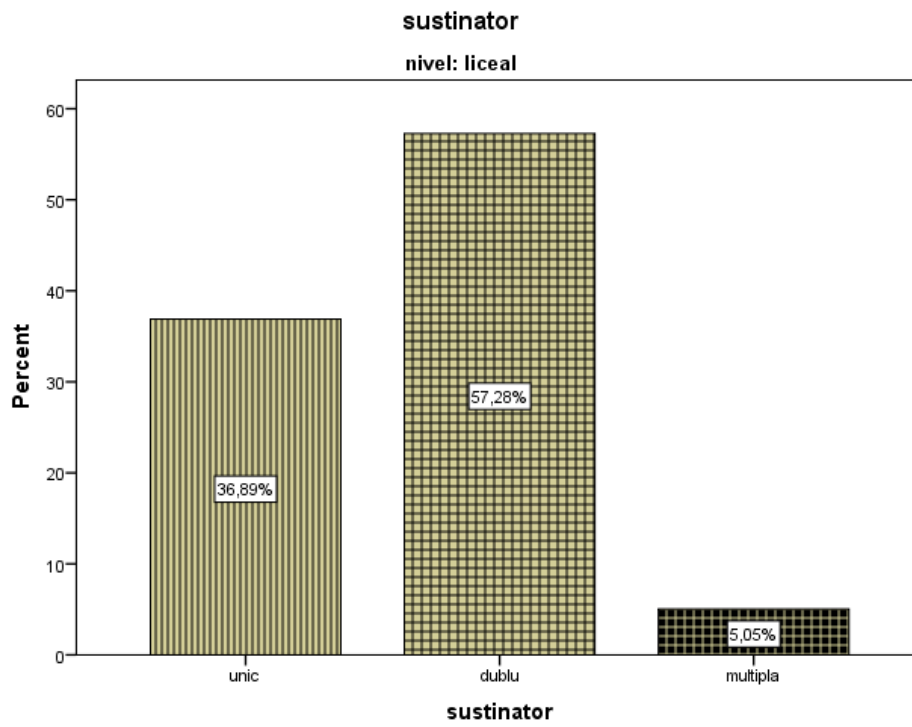
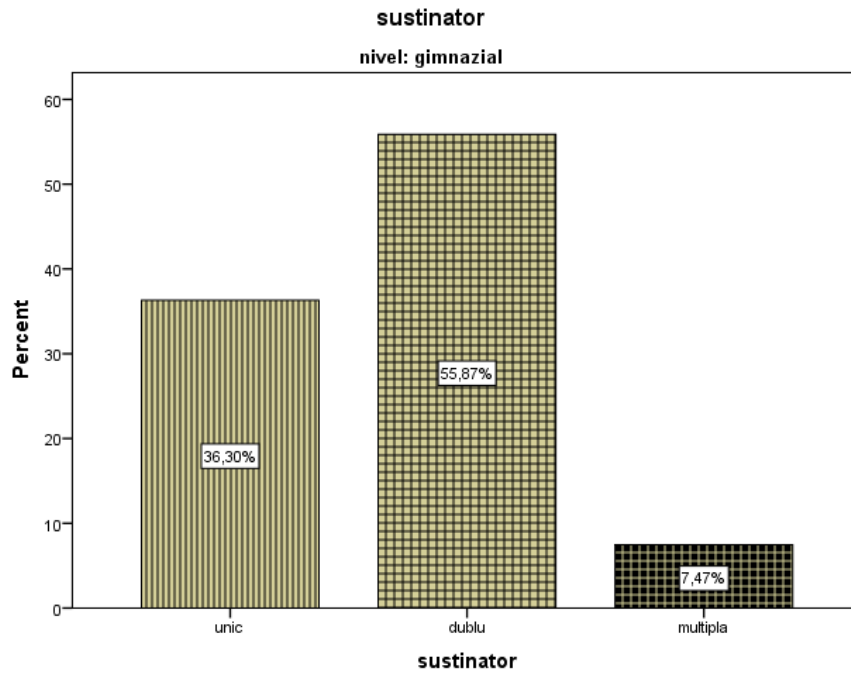
Tabelul nr.12 Frecvențe generate din compararea datelor despre părintele plecat în străinătate și susținătorul familiei distribuite pe niveluri de învățământ

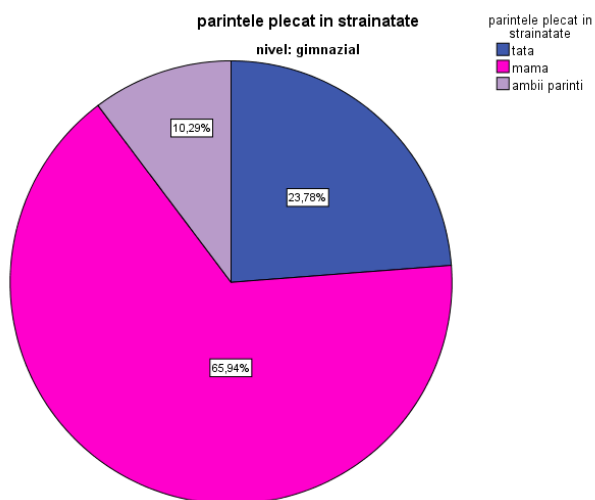
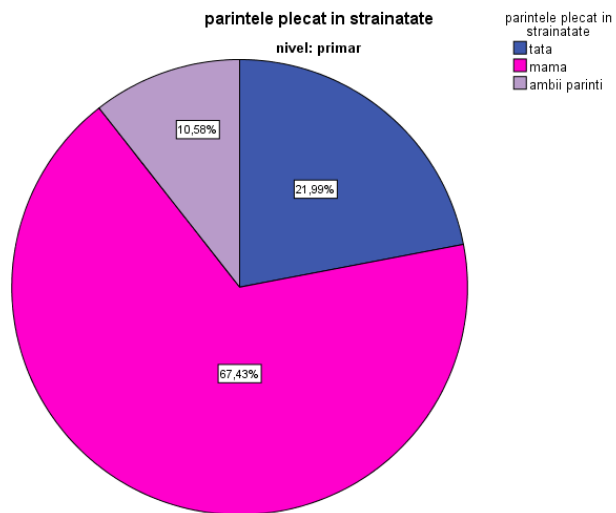
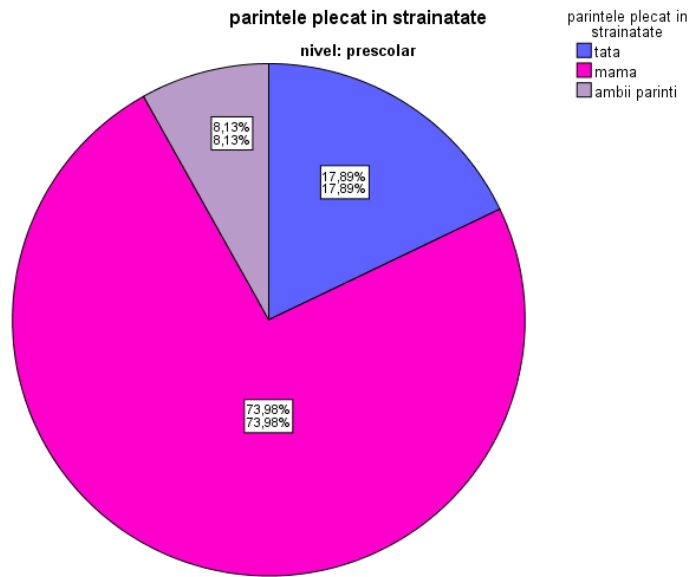
nivel			parintele plecat in strainatate			Total
			tata	mama	ambii parinți	
Prescolar	sustinator	unic	15	32	2	49
		dublu	5	43	6	54
		multipla	2	15	2	19
		Total	22	90	10	122
Primar		unic	53	126	13	192
		dublu	43	166	32	241
		multipla	3	13	4	20
		Total	99	305	49	453
Gimnaziu		unic	75	114	15	204
		dublu	46	237	30	313
		multipla	11	18	13	42
		Total	132	369	58	559
Liceu		unic	72	100	18	190
		dublu	75	181	38	294
		multipla	9	13	4	26
		Total	156	294	60	510

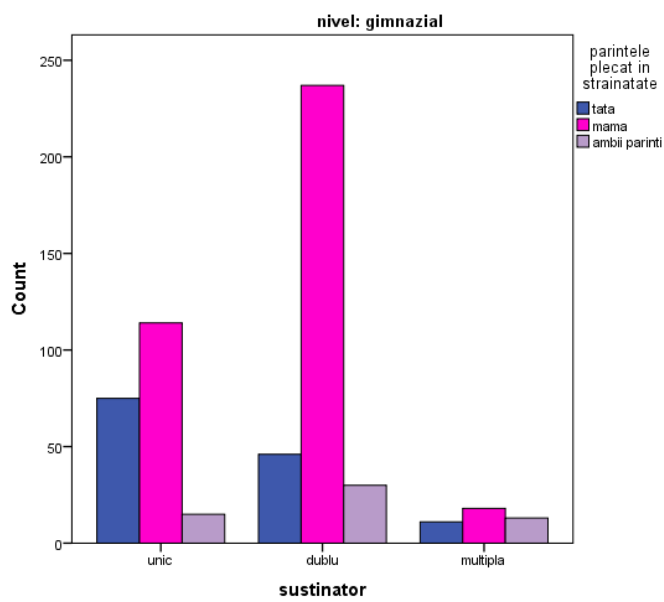
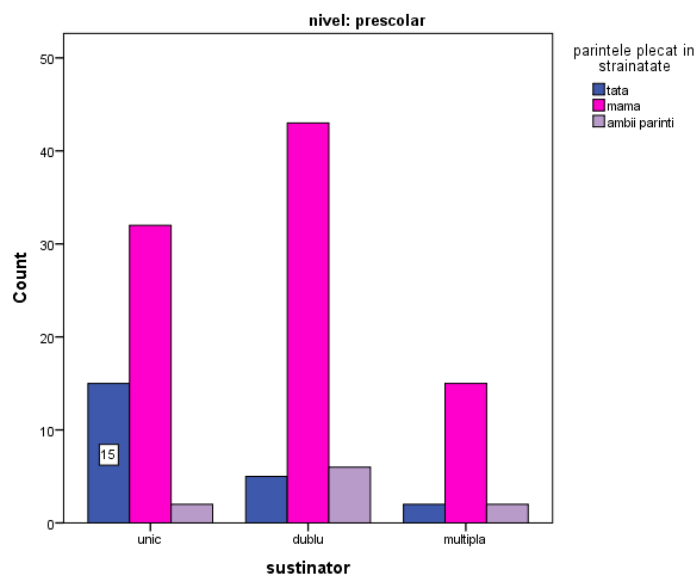
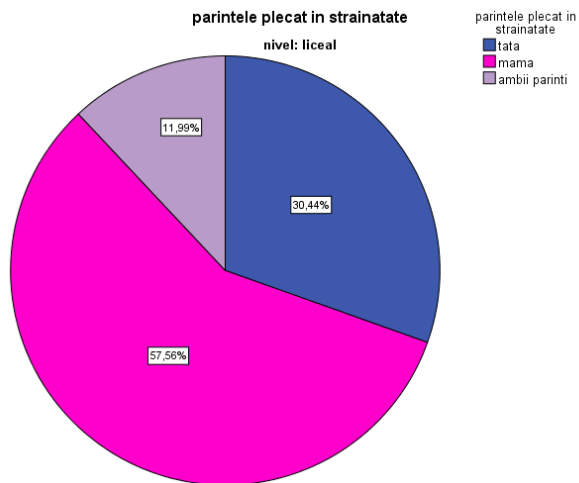
Din analiza frecvențelor observăm prevalența mamelor migrante, susținător unic, cu mențiunea că numărul acestora atinge maximum în ciclul primar urmat îndeaproape de gimnazial și cel liceal. Acestea pot fi asimilate fie familiilor monoparentale, fie celor nucleu în care avem un unic susținător financiar. Pentru clarificarea acestor presupuneri se poate face un studiu diferențiat în care să fie inclus și mediul de proveniență, cât și clarificarea statutului marital printr-un item independent.

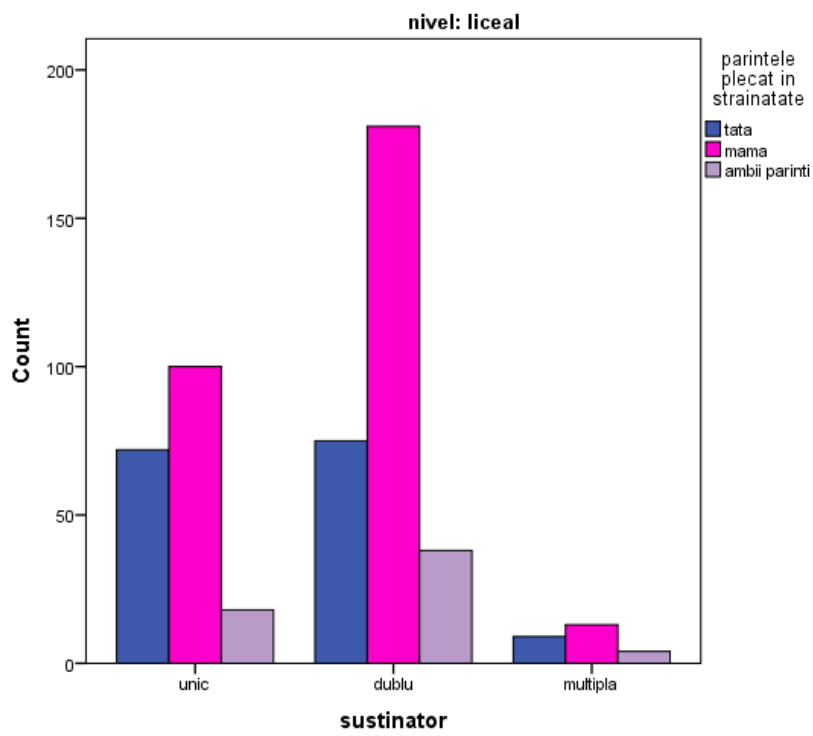
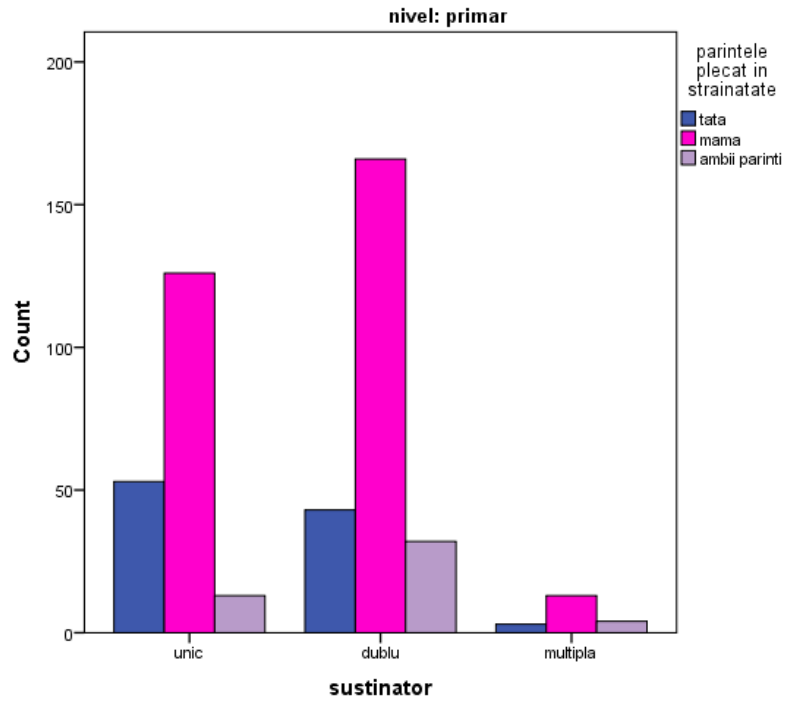
Graficele următoare prezintă detalierea acestor date prezentate mai sus pe cicluri de învățământ procentual, pe categorii diferențiate: susținător și părintele migrant.

Figurile nr.19 Distribuția susținătorilor vs părintele migrant pe cicluri de școlarizare

5.2.3. Date referitoare la relația cu școala și alte instituții

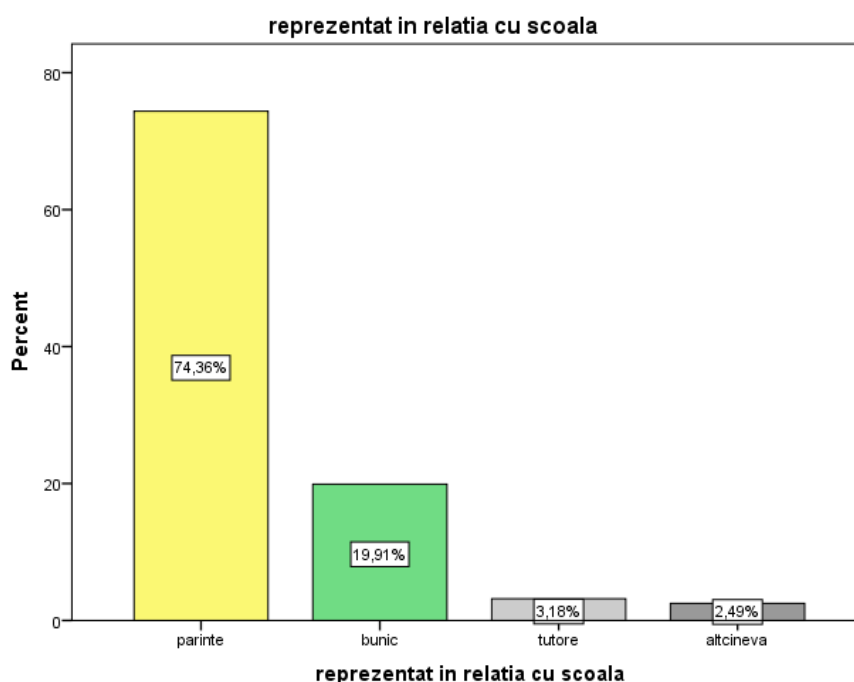

Figura nr.20 Distribuția cazurilor în funcție de reprezentantul copilului în relația cu școala

Reprezentantul copilului/elevului în relația cu școala este o persoană, care la solicitările unității de învățământ referitoare la parcursul său educațional, răspunde cu promptitudine sau nu. Această persoană nu este în mod obligatoriu un părinte sau tutorele legal, deoarece aceasta nu decide direct asupra viitorului educațional al copilului/elevului

Distribuția procentuală a reprezentantului copilului/elevului în relația cu școala arată că părintele este considerat reprezentant în 74,36% din cazuri, urmat de unul dintre bunici (19,91%), tutorele legal desemnat (3,18%) sau o altă persoană (2,49%).

Analiza comparativă între reprezentantul cu școala și tipul familiei evidențiază o non-corcondanță evidentă a datelor raportate. În cazul părintelui unic susținător (38,21%) asimilat familiei monoparentale, reprezentantul cu școala ar trebui să fie unul dintre bunici, tutore sau altcineva (însușind 25,58%).

Diferența procentuală de 12,93 dintre aceste două categorii se explică prin raportarea la itemul care precizează perioada migrației, respectiv grupul părinților migranți de mai puțin de 3 luni (18,78%), cu presupunerea că datele ce prezintă părintele care părăsește țara mai puțin de 3 luni asimilează procentual cel puțin 12,93 din grupul susținătorilor unici monoparentali.

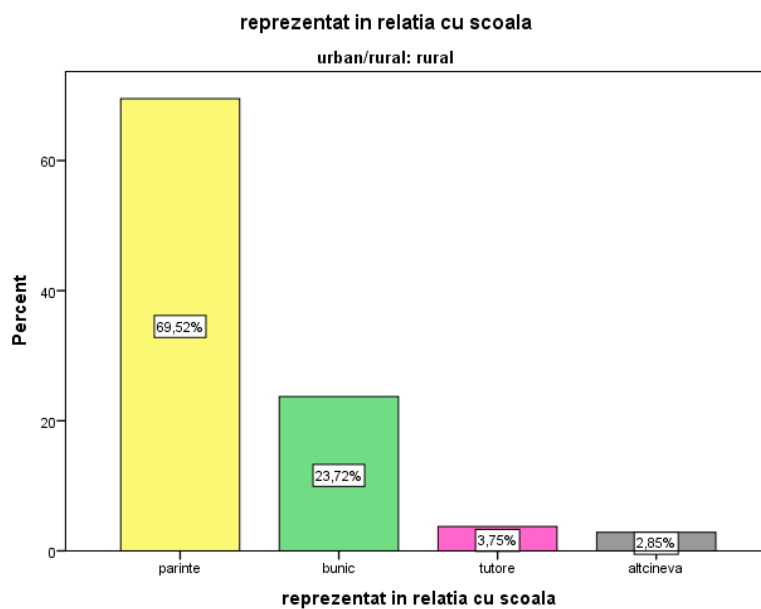
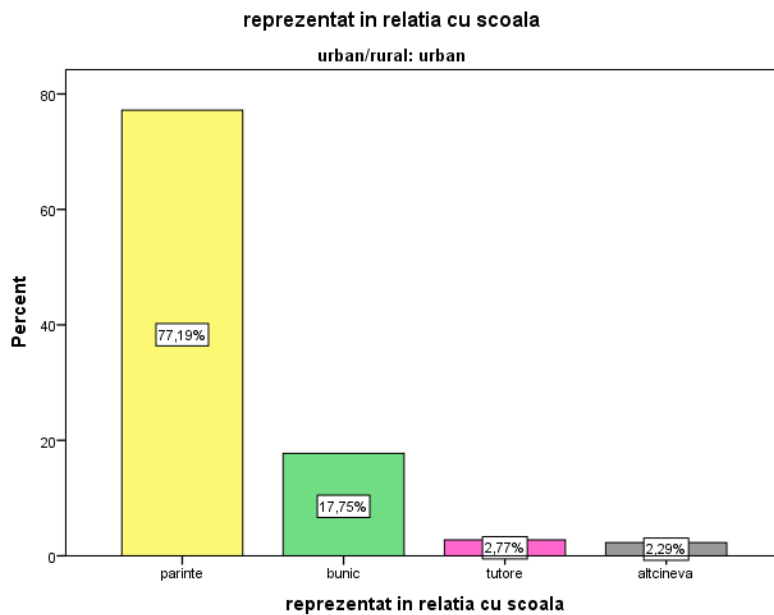

Figura nr.21 Distribuția cazurilor în funcție de reprezentantul copilului în relația cu școala și mediul urban/rural

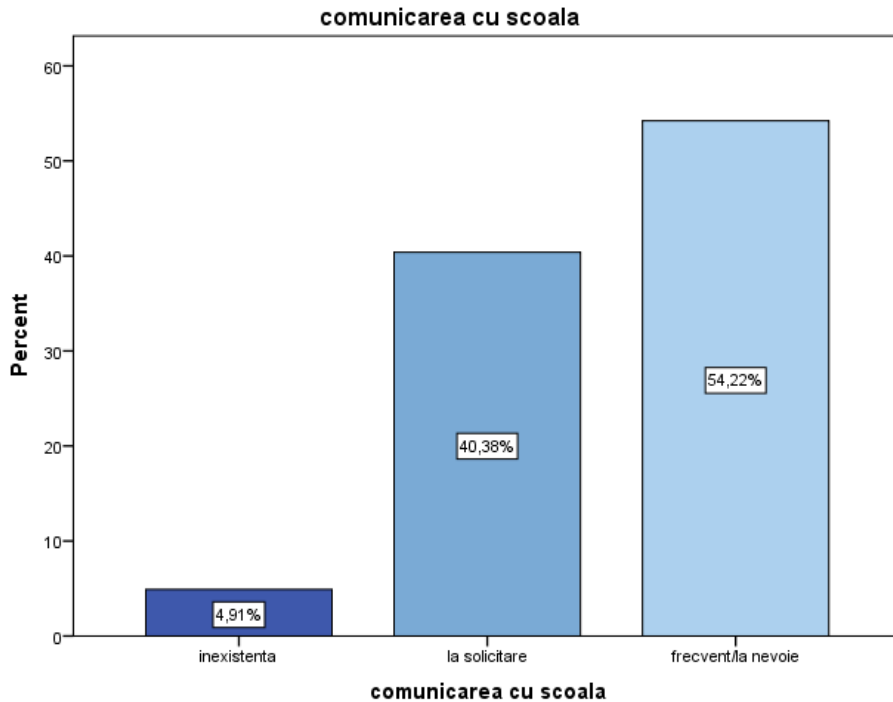
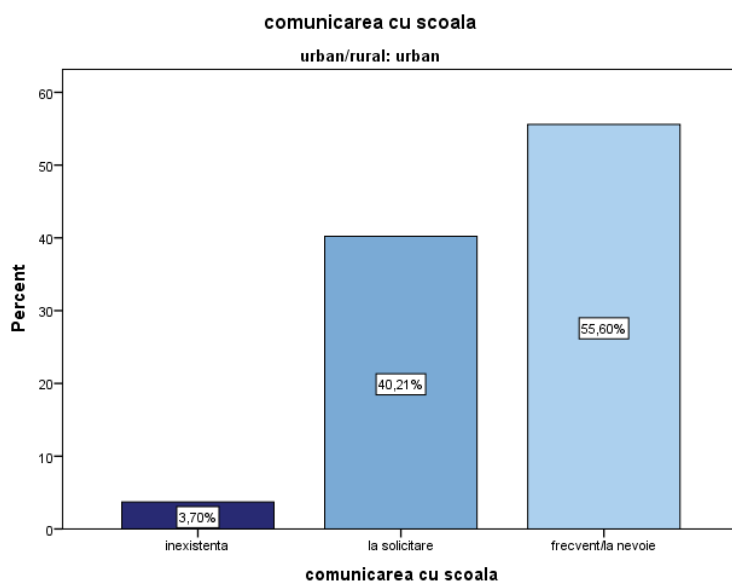

Figura nr.22 Distribuția cazurilor în funcție de frecvența comunicării cu școala

Acest item prezintă, în special, perspectiva cadrului didactic care a participat la prezentul studiu. Prin urmare, itemul referitor la comunicarea cu școala trebuie interpretat ca o imagine pe care o are instituția în ansamblul ei cu privire la calitatea comunicării familiei de proveniență cu cadrul didactic responsabil. În acest context, datele se prezintă în felul următor: 54,22% dintre respondenți apreciază că actul comunicării se face frecvent, ori de câte ori este nevoie, 40,38% îl apreciază ca fiind condiționat de solicitarea școlii (adrese, ședințe, etc) și doar în 4,91 din cazuri ca fiind inexistent.

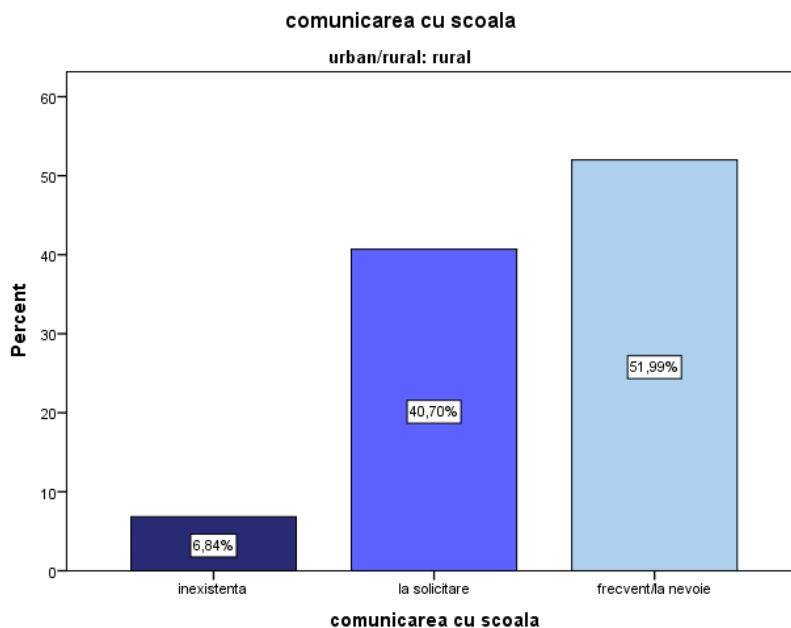

Figura nr.23 Distribuția cazurilor în funcție de frecvența comunicării cu școala în mediul urban/rural

Detalierea cazurilor în funcție de mediul urban/rural nu prezintă diferențe semnificative la nivel statistic.

Tabelul nr.13 Date statistice referitoare la comunicarea cu școala pe niveluri de învățământ

		nivel								
		Prescolar	procent	primar	procent	gimnazial	procent	liceal	procent	Total
comunicarea cu scoala	inexistentă	4	3,33%	19	4,08%	25	4,55%	34	6,55%	82
	la solicitare	16	13,33%	147	31,61%	255	46,44%	253	48,74%	674
	frecvent/la nevoie	100	83,33%	299	64,30%	269	48,99%	232	44,70%	905
Total		120		465		549		519		1661

Detalierea datelor cu privire la comunicarea cu școala pe niveluri de învățământ prezintă o creștere a fenomenului de comunicare inexistentă de la nivelul preșcolar la cel liceal, de la 3,33% la 6,55%.

Comunicarea frecventă este cea mai des întâlnită la nivelul preșcolar și primar cu mențiunea că, la nivelul primar procentul scade cu 19,03% față de cel preșcolar.

Tendința de a rări frecvența comunicării cu școala se păstrează și pe următoarele niveluri de învățământ: la nivel gimnazial se observă valori sensibil egale între cazurile de comunicare frecventă și cea la solicitarea instituției, pe când la nivel liceal cea mai des întâlnită formă de comunicare devine cea la solicitarea cadrelor didactice și a instituției școlare.

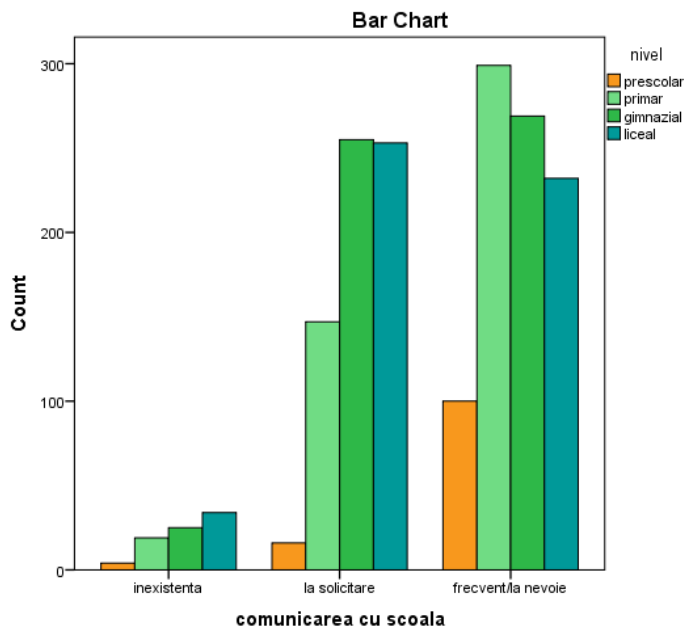
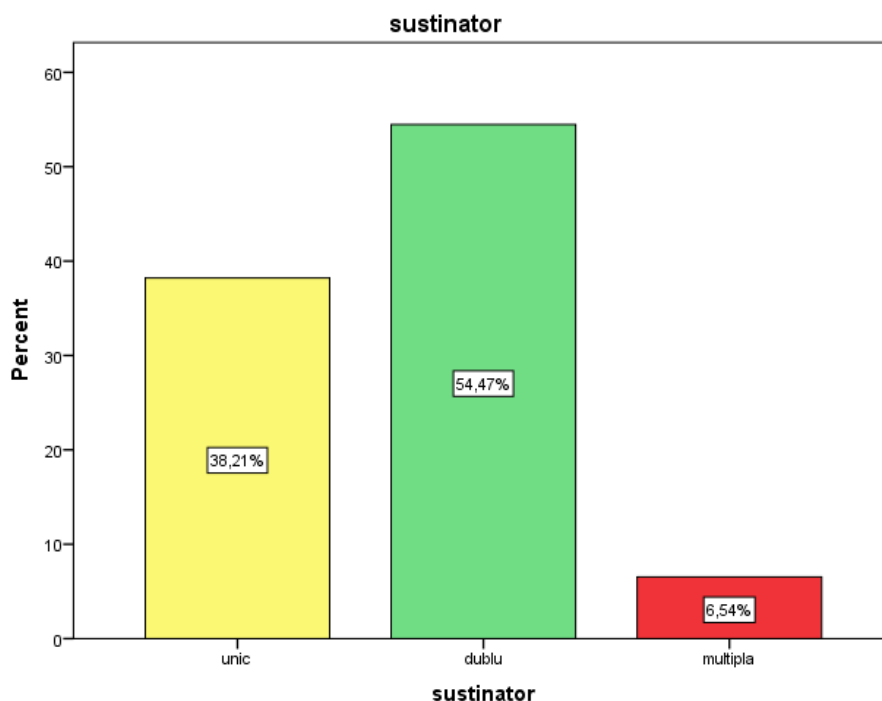

Figura nr.24 Distribuția cazurilor în funcție de frecvența comunicării cu școala pe niveluri de învățământ

Figuranr.25 Distribuția cazurilor în funcție de susținătorul familiei

În prezenta cercetare termenul de susținător a fost asociat persoanei, în special părintelui, care susține financiar familia. În cazul *susținătorului unic* unde doar un părinte susține financiar familia, ceea ce înseamnă că familia monoparentală va avea implicit ca unic susținător părintele migrant. *Susținerea dublă* este preponderent regăsită în cadrul familiei nucleu. În ceea ce privește *susținerea multiplă* aceasta este

asimilată familiei extinse care preia parțial susținerea financiară a familiei. În realitate, situațiile sunt mai diverse, o detaliere a acestui aspect fiind de dorit în cercetările ulterioare.

În mai mult de jumătate din cazuri (54,47%) familia este susținută de ambii părinți, 6,4% o reprezintă susținerea multiplă, iar în 38,21 % dintre cazuri familia este unic susținută.

O analiză mai aprofundată a cazurilor cu susținere unică poate fi realizată prin raportarea datelor la tipul de familie.

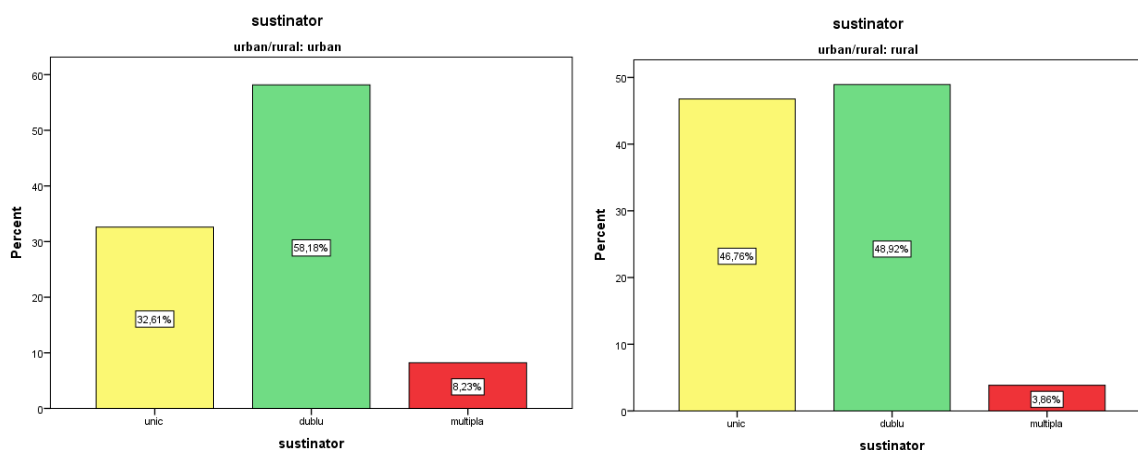

Figura nr.26 Distribuția cazurilor în funcție de susținătorul familiei în mediul urban/rural

În ceea ce privește diferențierea dintre urban și rural se observă o creștere a unicului susținător al familiei în mediul rural până la 46,76%. Această valoare nu este corelată cu tipul familiei, de unde putem deduce că asistăm la o creștere a incidenței unicului susținător în mediul rural, indiferent de tipul familiei. În contextul cercetării noastre, acest unic susținător este asimilat părintelui migrant.

Tabelul nr.14 Frecvențe referitoare la părintele migrant, susținătorul familiei și tipul familiei

		părintele plecat in strainatate							
		tata			mama			ambii părinți	
		susținător			sustinator			sustinator	
		unic	dublu	multipla	unic	dublu	multipla	dublu	multipla
tipul	nucleu	54	112	2	234	484	31	74	6
familiei	monopa	136	38	12	104	84	7	14	2
	rentală								
	extinsă	20	15	10	19	33	22	10	13

Tabelul nr.15 Procente referitoare la părintele migrant, susținătorul familiei și tipul familiei

		parintele plecat in strainatate							
		tata			mama			ambii parinti	
		sustinator			sustinator			sustinator	
		unic	dublu	multipla	unic	dublu	multipla	dublu	multipla
tipul familiei	nucleu	32,1%	66,7%	1,2%	31,2%	64,6%	4,1%	75,5%	6,1%
	monoparentala	73,1%	20,4%	6,5%	53,3%	43,1%	3,6%	36,8%	5,3%
	extinsa	44,4%	33,3%	22,2%	25,7%	44,6%	29,7%	34,5%	44,8%

În conformitate cu tabelele de mai sus, care detaliază frecvența și procentul cazurilor în funcție de trei coordonate: părintele migrant, susținătorul familiei (care este sau nu părintele migrant) și tipul familie s-au evidențiat următoarele aspecte, care corelează între ele după cum va fi ilustrat mai jos.

În primul caz analizat: tatăl părinte unic (familie monoparentală) este totodată și părintele migrant în 73,1% dintre cazuri. Spre deosebire de mamă care, atunci când este părinte migrant și susținător unic, pleacă în proporție de 53,3. În al doilea caz, cel al ambilor părinți migrați, cele mai multe situații apar în cadrul familiilor nucleu, ceea ce înseamnă 75,5%. Copiii/elevii rămân astfel în grija tutorilor legali sau a altor persoane (frați mai mari, vecini, prieteni)

Tabelul nr.16 Corelații între susținător, tipul familiei și părintele migrant.

		sustinator	tipul familiei	parintele plecat in strainatate
sustinator	Pearson Correlation	1	-,019	,161**
	Sig. (2-tailed)		,457	,000
	N	1654	1583	1652
tipul familiei	Pearson Correlation	-,019	1	-,124**
	Sig. (2-tailed)	,457		,000
	N	1583	1661	1659
parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	,161**	-,124**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	
	N	1652	1659	1749

Se identifică o corelație ușoară, pozitivă, între susținătorul familiei și părintele migrant, valorile crescând simultan. Identificăm, de asemenea, o corelație ușoară, negativă între părintele migrant și tipul familiei: cu cât cresc valorile unui indicator, pe atât scad valorile celuilalt, iar o interpretare ar fi că migrarea, cu precadere, a tatălui se face din cadrul familiilor extinse.

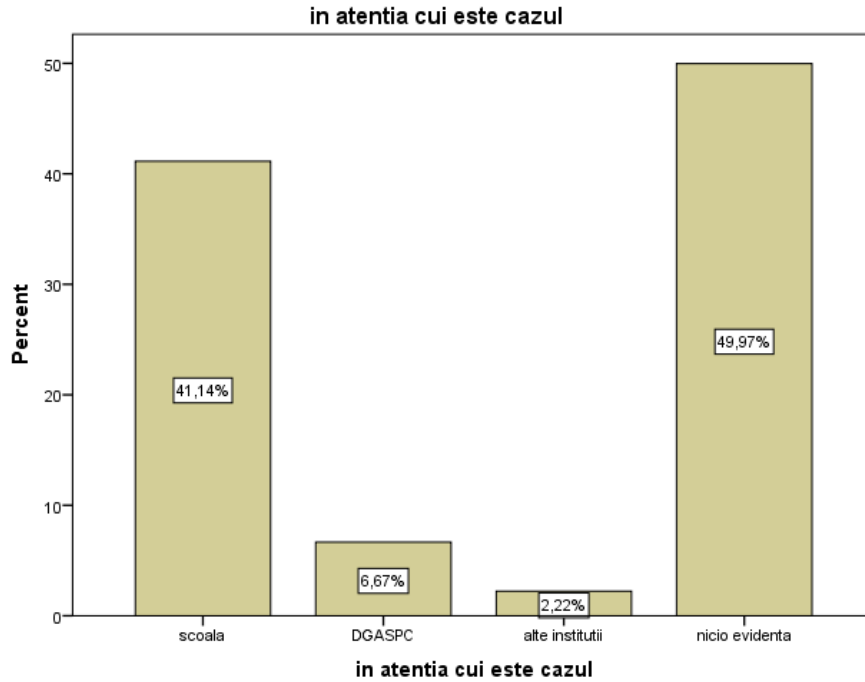

Figura nr.27 Distribuția cazurilor în funcție de instituția care monitorizează cazul

Este îngrijorător faptul că 49,97% din cazuri nu erau la momentul cercetării în atenția niciunei organizații sau instituții, nici chiar a școlii. Ceea ce înseamnă că mai mult de jumătate din cazurile copiilor cu părinți migranți nu beneficiază de niciun fel de atenție suplimentară menită să monitorizeze și să intervină în situații de risc. Afirmăm că, mai mult de jumătate din cazurile reale au rămas neraportate la nivelul școlii, fie din cauza unor simple omisiuni, fie din cauza unei comunicări deficitare cu reprezentanții școlii sau chiar de teama unor implicații de ordin social/ legal etc. În pofida atenției suplimentare acordate cu prilejul acestui studiu, fără a mai lua în considerare localitățile din mediul rural care nu beneficiază de un profesor consilier școlar.

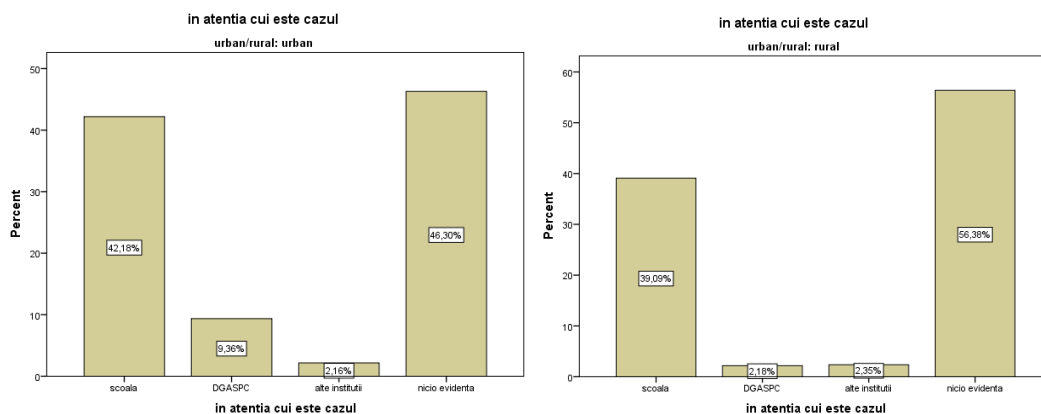

Figura nr.28 Distribuția cazurilor în funcție de instituția care monitorizează cazul în mediul urban/rural

Distribuția pe nivel de învățământ relevă faptul că în mediul rural cresc cazurile care nu apar în nici o evidență statistică, cu 10,09 procente și scade implicarea DGASPC-ului cu 7,18 procente.

5.2.4. Date referitoare la situația copiilor cu părinți migranți

Comunicarea cu părintele migrant în funcție de persoana cu care locuiește copilul/elevul

Tabelul nr.17 Date statistice referitoare la persoana cu care locuiește copilul și comunicarea cu părintele migrant.

		pastreaza legatura cu copilul								
		da			nu			sporadic		
cu cine locuiește copilul	un parinte bunici	1062	92,3%	72,2%	32	2,8%	78,0%	57	5,0%	70,4%
	familie extinsa	292	93,3%	19,9%	6	1,9%	14,6%	15	4,8%	18,5%
	frati mai mari	73	89,0%	5,0%	3	3,7%	7,3%	6	7,3%	7,4%
	prieteni/vecini	41	100,0%	2,8%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%
		3	50,0%	0,2%	0	0,0%	0,0%	3	50,0%	3,7%

Îngrijorător este faptul semnalat în tabelul de mai sus în ceea ce privește comunicarea dintre părintele migrant și copilul rămas în grija prietenilor/vecinilor, unde se constată un procent de 50% de cazuri în care părintele comunică frecvent, restul de 50% este reprezentat de comunicarea sporadică (fără frecvență și la intervale lungi de timp) dintre cei doi. Distribuția cazurilor pe niveluri de învățământ relevă faptul că comunicarea sporadică apare mai des în liceu și în ciclul gimnazial.

Comunicarea sporadică conduce către ipoteza de semi-abandon, cel puțin în percepția copilului/elevului cu repercursiuni negative în dezvoltarea lui afectiv-socială.

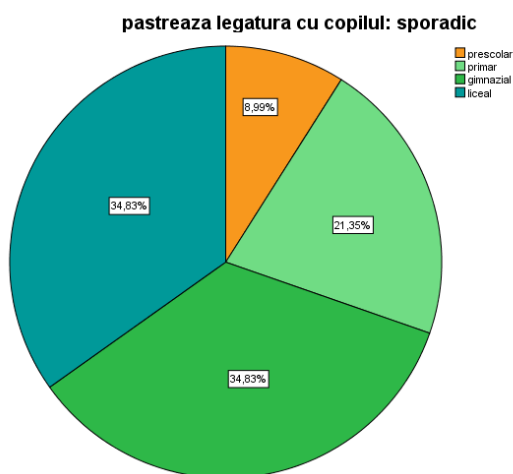

Figura nr.29 Distribuția cazurilor în care părintele comunică sporadic pe niveluri de învățământ

Ruperea legăturilor cu copilul apare cel mai des atunci când copilul rămâne cu unul din părinți, nu se cunosc motivele.

Tabelul nr.18 Frecvențe între numărul de frați și poziția nașterii.

		numar frati/surori										Total	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	10		11
Rangul copilului	0	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5
între frați	1	256	273	114	32	9	4	0	0	0	0	0	688
	2	1	297	85	28	13	3	2	0	0	0	0	429
	3	0	2	49	13	16	6	5	2	0	0	0	93
	4	0	0	0	18	11	9	2	1	2	0	0	43
	5	0	0	0	0	5	3	1	3	1	1	0	15
	6	0	0	0	0	0	6	0	1	0	0	1	8
	7	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	8	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	1												
Total		258	575	249	91	54	31	11	8	5	2	2	1287

Din 1755 de cazuri, 256 (14,5%) sunt copii unici, restul au unul sau mai mulți frați, maxim patru ca medie. În spectrul maxim regăsim câte un caz de respondenți care au 6,7,8,10 și 11 frați.

Indicatori privind starea financiară a familiei de proveniență a copilului cu un părinte migrant

În această parte a cercetării se utilizează noțiunile:

Utilități: energie electrică, gaz, apă și canalizare, precum și cablu tv și internet. Utilitățile parțiale sunt reprezentate de cazuri în care una sau mai multe dintre cele enumerate mai sus lipsesc.

Jocuri și jucării cu sensul de orice obiect, dispozitiv electronic sau nu, care are destinația expresă de instrument utilizat de copil în scop ludic și de relaxare.

Tabelul nr.19 Date statistice referitoare la situația financiară a familiei

		utilitati											
		toate				partial				absente			
		urban/rural				urban/rural				urban/rural			
		urban		rural		urban		rural		urban		rural	
camera proprie	da	676	68,4%	263	57,2%	9	30,0%	28	17,1%	0	0,0%	4	16,0%
	nu	313	31,6%	197	42,8%	21	70,0%	136	82,9%	4	100,0%	21	84,0%
calculator	da	769	80,5%	345	76,5%	18	66,7%	73	44,5%	0	0,0%	12	50,0%
	nu	186	19,5%	106	23,5%	9	33,3%	91	55,5%	4	100,0%	12	50,0%
jocuri si jucarii	minime	108	12,9%	59	14,6%	9	32,1%	66	40,0%	4	100,0%	19	76,0%
	medii	565	67,7%	292	72,3%	18	64,3%	95	57,6%	0	0,0%	6	24,0%
	de lux	161	19,3%	53	13,1%	1	3,6%	4	2,4%	0	0,0%	0	0,0%

Cazul 1: utilități complete

Copilul/elevul din mediul urban beneficiază în 68,4% din cazuri de cameră proprie, 80,5% de calculator și 67,7% de jocuri și jucării de valoare medie

Copilul/elevul din mediul rural beneficiază în 57,2% din cazuri de cameră proprie, 76,5% de calculator și 72,3% de jocuri și jucării de valoare medie

Cazul 2: utilități parțiale

Copilul/elevul din mediul urban beneficiază în 70% din cazuri de cameră proprie, 67,7% de calculator și 64,3% de jocuri și jucării de valoare medie

Copilul/elevul din mediul rural beneficiază în 82,9% din cazuri de cameră proprie, 44,5% de calculator și 57,6% de jocuri și jucării de valoare medie

Cazul 3: utilități absente

Copilul/elevul din mediul urban beneficiază în 100% din cazuri de cameră proprie, 100% de calculator și 100% de jocuri și jucării de valoare medie, în această categorie se încadrează doar 4 cazuri, nu este reprezentativ statistic.

Copilul/elevul din mediul rural nu beneficiază în 84% din cazuri de cameră proprie, 50% de calculator și în 76% din cazuri au jocuri și jucării de valoare minime

Tabelul nr.20 Corelații între tipul de muncă prestată și jocuri și jucării pe nivel de învățământ

nivel			munca prestata	jocuri si jucarii
prescolar	munca prestata	Pearson Correlation	1	,156
		Sig. (2-tailed)		,092
	N	123	118	
	jocuri si jucarii	Pearson Correlation	,156	1
Sig. (2-tailed)		,092		
N		118	118	
primar	munca prestata	Pearson Correlation	1	,185**
		Sig. (2-tailed)		,000
	N	482	457	
	jocuri si jucarii	Pearson Correlation	,185**	1
Sig. (2-tailed)		,000		
N		457	457	
gimnazial	munca prestata	Pearson Correlation	1	,222**
		Sig. (2-tailed)		,000
	N	594	506	
	jocuri si jucarii	Pearson Correlation	,222**	1
Sig. (2-tailed)		,000		
N		506	506	
liceal	munca prestata	Pearson Correlation	1	,159**
		Sig. (2-tailed)		,002
	N	546	394	
	jocuri si jucarii	Pearson Correlation	,159**	1
Sig. (2-tailed)		,002		
N		394	394	

O analiză a legăturilor dintre tipul de muncă prestată de către părintele migrant și dispozitivele utilizate de către copil/elev în scop ludic, a evidențiat o corelație pozitivă slabă dintre acestea, debutând cu nivelul primar. Aceste corelații sugerează, ca tendință medie a părinților, dorința de a nu alocă un procent prea mare acestor cheltuieli. Prezentul studiu nu insistă pe aspectele financiare ale familiei, însă apare întrebarea asupra priorităților financiare: traiul de zi cu zi, investiții în proprietăți sau poate în educația copiilor.

Menționăm că nu fost identificate corelații clare, pozitive sau negative între categoriile de itemi legați de migrația părinților și itemi legați de performanță școlară ca de exemplu, achizițiile școlare. Acesta este un motiv pentru care suspectăm că nu se investește totuși în educația acestor copii. Prin urmare ne propunem investigarea acestui indicator într-o cercetare ulterioară.

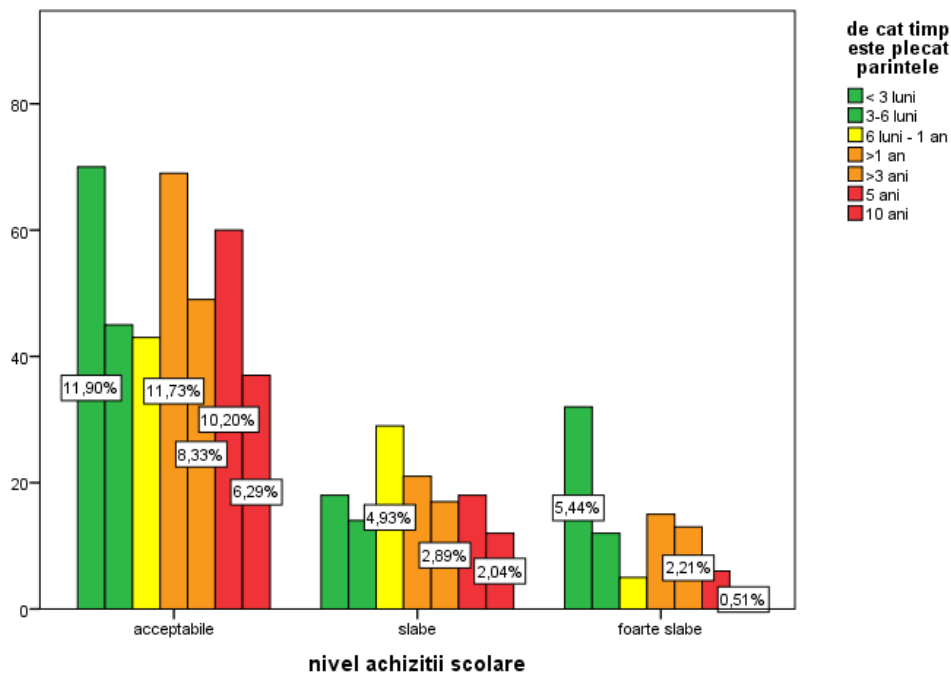

Figura nr.30 Distribuția cazurilor în funcție de nivelul achizițiilor școlare și perioada migrării părintelui

Tabelul nr.21 Frecvențele generate din analiza tipului de muncă prestată și jocuri și jucării defalcată pe niveluri de învățământ

nivel				munca prestata			
				nesp ecific at	munca necalificata	munca calificata	specialisti
prescolar	jocuri si jucarii	minime	4	3	3	0	10
		medii	23	36	22	9	90
		de lux	3	6	6	3	18
	Total		30	45	31	12	118
primar	jocuri si jucarii	minime	20	65	7	0	92
		medii	59	164	72	10	305
		de lux	11	22	20	6	59
	Total		90	251	99	16	456
gimnazial	jocuri si jucarii	minime	18	60	8	2	88
		medii	50	177	84	21	332
		de lux	13	30	26	17	86
	Total		81	267	118	40	506
liceu	jocuri si jucarii	minime	8	51	17	3	79
		medii	34	142	68	12	256
		de lux	5	24	16	13	58
	Total		47	217	101	28	393

Conform tabelului de mai sus, se poate observa că la categoria preșcolari nu se semnaleză nicio tendință spre oferirea de jucării la prețuri ridicate, tendința fiind de a asigura copiilor jocuri și jucării la prețuri medii, la valoarea pieței.

Tendința spre mediu se păstrează și la următoarele categorii, elevii de gimnaziu și liceu, cu mențiunea că nu au semnificație statistică cazurile în care elevii beneficiază de jocuri de lux.

De remarcat faptul că, indiferent de tipul de muncă prestată, inclusiv cea specializată, se păstrează tendința părinților de a achiziționa copiilor rămași acasă obiecte de valoare medie.

Date despre situația școlară a copiilor cu părinți migranți

În cadrul analizei situației școlare au intrat următorii itemi: *nivelul achizițiilor școlare, răspunsul la solicitările școlare, dificultățile întâmpinate, absenteismul și corigențele*; toate analizate și în funcție de *părintele migrant și perioada migrării*.

Tabelul nr.22 Corelații între indicatorii de succes/eșec școlar și părintele migrant

		nivel achizitii scolare	raspunsul la solicitarile scolare	intampina dificultati la	absenteism	corigente	parintele plecat in strainatate	de cat timp este plecat parintele
nivel achizitii scolare	Pearson Correlation	1	,850**	,687**	,332**	,189**	-,056*	-,072**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000	,027	,006
	N	1596	1592	1567	1574	1407	1591	1455
raspunsul la solicitarile scolare	Pearson Correlation	,850**	1	,667**	,338**	,187**	-,045	-,077**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000	,073	,003
	N	1592	1608	1577	1584	1413	1603	1466
intampina dificultati la	Pearson Correlation	,687**	,667**	1	,299**	,211**	-,011	-,084**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000	,673	,001
	N	1567	1577	1583	1562	1402	1578	1443
absenteism	Pearson Correlation	,332**	,338**	,299**	1	,200**	-,051*	-,050
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	,043	,059
	N	1574	1584	1562	1592	1404	1587	1454
corigente	Pearson Correlation	,189**	,187**	,211**	,200**	1	-,067*	-,014
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000		,012	,620
	N	1407	1413	1402	1404	1418	1414	1294
parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	-,056*	-,045	-,011	-,051*	-,067*	1	-,014
	Sig. (2-tailed)	,027	,073	,673	,043	,012		,577
	N	1591	1603	1578	1587	1414	1749	1589
de cat timp este plecat parintele	Pearson Correlation	-,072**	-,077**	-,084**	-,050	-,014	-,014	1
	Sig. (2-tailed)	,006	,003	,001	,059	,620	,577	
	N	1455	1466	1443	1454	1294	1589	1592

În tabelul de mai sus se analizează legăturile dintre indicatorii legați de performanță/eșec școlar (nivelul de achiziții școlare, răspunsul la solicitările școlare, dificultățile întâmpinate la diferite discipline, absentismul și corigențele) și doi indicatori legați de migrația părinților (părintele plecat în străinătate și de cât timp este acesta plecat).

Se constată două aspecte: corelații apărute între indicatorii legați de performanță/eșec școlar și corelațiile apărute între cele două categorii de indicatori (menționați mai sus).

Corelațiile apărute între indicatorii legați de performanță/eșec școlar

Cele mai puternice corelații apărute sunt legate de nivelul achizițiilor școlare și itemii: răspunsul la solicitările școlare și dificultățile întâmpinate - 0,850 *corelația* nivelul achizițiilor școlare-răspunsul la solicitările școlare și 0,687 *corelația* nivelul achizițiilor școlare-dificultățile întâmpinate.

Prima corelație este pozitivă, puternică și prezintă o legătură logică: *când nivelul achizițiilor școlare crește, crește și răspunsul la solicitările școlare.*

A doua corelație, pozitivă, puternică sugerează un fapt illogic: odată cu creșterea nivelului achizițiilor școlare ar crește și dificultățile întâmpinate de elevi la anumite discipline. Acest fapt semnalează o eroare statistică generată fie de calitatea itemului, fie de înregistrarea răspunsurilor. Această situație trebuie adresată și rezolvată în cercetările ulterioare.

În aceeași situație se află și corelațiile dintre nivelul achizițiilor școlare-corigențe, între absentism-răspunsul la solicitările școlare și dificultățile întâmpinate - răspunsul la solicitările școlare și nivel de achiziții-absenteism.

Corelații corecte din punct de vedere logic sunt: dificultăți întâmpinate-absenteism, dificultăți întâmpinate- corigențe, absentism – corigențe. Aceste corelații sunt pozitive, însă slabe, dar sunt confirmate de către percepția și practica pedagogică.

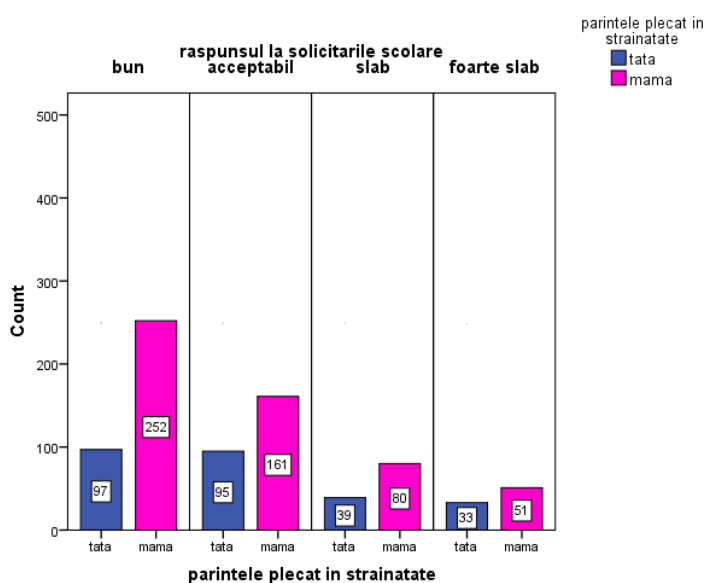

Figura nr.31 Răspunsul la solicitările școlare în funcție de părintele migrant

Corelațiile apărute între indicatorii legați de performanța/eșec școlar și doi indicatori legați de migrația părinților sunt toate corelații negative și foarte slabe. Chiar dacă au obținut scoruri ne semnificative, dat fiind natura cercetării le menționăm totuși în analiza datelor pentru a evidenția două aspecte: pe de o parte semnalarea unei legături ce urmează a fi investigată într-o cercetare ulterioară, iar pe de altă parte sublinierea faptului că datele generate de acest studiu tind să prezinte informațiile numai din perspectiva cadrului didactic educator/diriginte și nu și din perspectiva profesorului consilier școlar care lucrează individual cu elevul și deține informații legate de efectele migrației.

Putem suspecta faptul că erorile nu ar fi fost atât de ridicate dacă profesorul consilier școlar din unitatea respectivă sau din unitatea școlară arondată ar fi aprofundat, în ședințele de consiliere educațională, aspecte legate de situația afectivă/socială/școlară concretă în care se afla elevul, precum și legătura dintre aceste aspecte și părintele migrant.

Tabelul nr.23 Corelații între indicatorii de succes/eșec școlar și părintele migrant despărțite pe niveluri de învățământ

nivel	gen	parintele plecat in strainatate	nivel achizitii scolare	intampina dificultati la	absenteism	corigente		
prescolar	gen	Pearson Correlation	1	-,011	,250	. ^a	,250	. ^a
		Sig. (2-tailed)		,903	,516	.	,516	.
		N	123	123	9	9	9	9
	parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	-,011	1	. ^a	. ^a	. ^a	. ^a
		Sig. (2-tailed)	,903		,000	.	,000	.
		N	123	123	9	9	9	9
	nivel achizitii scolare	Pearson Correlation	,250	. ^a	1	. ^a	-,125	. ^a
Sig. (2-tailed)		,516	,000		.	,749	.	
N		9	9	9	9	9	9	
intampina dificultati la	Pearson Correlation	. ^a	. ^a	. ^a	. ^a	. ^a	. ^a	
	Sig. (2-tailed)	
	N	9	9	9	9	9	9	
absenteism	Pearson Correlation	,250	. ^a	-,125	. ^a	1	. ^a	
	Sig. (2-tailed)	,516	,000	,749	.		.	
	N	9	9	9	9	9	9	
corigente	Pearson Correlation	. ^a	. ^a	. ^a	. ^a	. ^a	. ^a	
	Sig. (2-tailed)	
	N	9	9	9	9	9	9	
primar	gen	Pearson Correlation	1	,020	-,142**	-,125**	-,035	-,077
		Sig. (2-tailed)		,665	,002	,008	,456	,118
		N	465	465	452	450	454	413
	parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	,020	1	,012	-,011	,001	-,111*
		Sig. (2-tailed)	,665		,800	,816	,981	,021
		N	465	482	469	467	471	430
	nivel achizitii scolare	Pearson Correlation	-,142**	,012	1	,876**	,418**	,100*
Sig. (2-tailed)		,002	,800		,000	,000	,039	
N		452	469	469	464	468	428	
intampina dificultati la	Pearson Correlation	-,125**	-,011	,876**	1	,451**	,155**	
	Sig. (2-tailed)	,008	,816	,000		,000	,001	
	N	450	467	464	467	465	427	
absenteism	Pearson Correlation	-,035	,001	,418**	,451**	1	,129**	
	Sig. (2-tailed)	,456	,981	,000	,000		,007	
	N	454	471	468	465	471	429	
corigente	Pearson Correlation	-,077	-,111*	,100*	,155**	,129**	1	
	Sig. (2-tailed)	,118	,021	,039	,001	,007		
	N	413	430	428	427	429	430	
gimnazial	gen	Pearson Correlation	1	,013	-,136**	-,113**	-,062	-,015
		Sig. (2-tailed)		,762	,001	,008	,145	,741

	N	570	569	557	544	556	486	
parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	,013	1	-,036	,021	-,016	-,057	
	Sig. (2-tailed)	,762		,390	,618	,708	,197	
	N	569	593	580	567	579	510	
nivel achizitii scolare	Pearson Correlation	-,136**	-,036	1	,591**	,360**	,218**	
	Sig. (2-tailed)	,001	,390		,000	,000	,000	
	N	557	580	581	564	574	509	
intampina dificultati la	Pearson Correlation	-,113**	,021	,591**	1	,320**	,248**	
	Sig. (2-tailed)	,008	,618	,000		,000	,000	
	N	544	567	564	568	563	502	
absenteism	Pearson Correlation	-,062	-,016	,360**	,320**	1	,316**	
	Sig. (2-tailed)	,145	,708	,000	,000		,000	
	N	556	579	574	563	580	506	
corigente	Pearson Correlation	-,015	-,057	,218**	,248**	,316**	1	
	Sig. (2-tailed)	,741	,197	,000	,000	,000		
	N	486	510	509	502	506	510	
liceal	gen	Pearson Correlation	1	,092*	-,134**	-,161**	-,068	
		Sig. (2-tailed)		,040	,003	,000	,135	,223
		N	505	503	489	491	488	421
parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	,092*	1	-,155**	-,078	-,092*	-,047	
	Sig. (2-tailed)	,040		,000	,075	,036	,319	
	N	503	542	526	528	521	458	
nivel achizitii scolare	Pearson Correlation	-,134**	-,155**	1	,681**	,309**	,245**	
	Sig. (2-tailed)	,003	,000		,000	,000	,000	
	N	489	526	530	523	516	454	
intampina dificultati la	Pearson Correlation	-,161**	-,078	,681**	1	,283**	,178**	
	Sig. (2-tailed)	,000	,075	,000		,000	,000	
	N	491	528	523	532	518	457	
absenteism	Pearson Correlation	-,068	-,092*	,309**	,283**	1	,203**	
	Sig. (2-tailed)	,135	,036	,000	,000		,000	
	N	488	521	516	518	525	453	
corigente	Pearson Correlation	-,060	-,047	,245**	,178**	,203**	1	
	Sig. (2-tailed)	,223	,319	,000	,000	,000		
	N	421	458	454	457	453	462	

Corelația - nivel: primar, părintele plecat-corigențe: corelație negativă foarte slabă, dar care semnaleză următoarea legătură: când pleacă tatăl crește numărul corigențelor. Eroarea pe care o identificăm este: atunci când pleacă ambii părinți corigențele elevilor tind spre zero. Ea trebuie adresată și mai în profunzime într-un studiu ulterior analizând fiecare categorie de cazuri în parte.

Corelația - nivel: primar, gimnazial și liceal, gen - nivel de achiziții școlare: corelație negativă foarte slabă, dar care semnaleză următoarea legătură: fetele au achiziții mai bune și întâmpină mai puține dificultăți la școală decât băieții.

Corelația - nivel: liceu, părintele plecat - nivel de achiziții școlare: corelație negativă foarte slabă, dar care semnaleză următoarea legătură: când pleacă tatăl nivelul achizițiilor este crescut, mediu când pleacă mama și scăzut când pleacă ambii părinți.

Corelația - nivel: liceu, părintele plecat- absentism: corelație negativă foarte slabă, dar care semnaleză următoarea legătură: când pleacă tatăl nivelul absențelor este crescut, mediu când pleacă mama și scăzut când pleacă ambii părinți.

Analiza conduitelor în cadrul școlii (comportamente violente: expunere la violență, implicare în acte de violență, exteriorizare violentă și elemente vizând structurile interne: atenția, hiperactivitatea și nivelul de anxietate)

În prelucrarea datelor, analiza conduitelor elevilor cu părinți migranți în cadrul școlii au vizat comportamente legate de violență, atenția, dar și nivelul de anxietate.

Studiile în domeniul psihologiei, precum și practica pedagogică situează violența școlară drept un factor profund perturbator și nociv, din acest motiv politica la nivel național și european vizează violența școlară ca un domeniu prioritar de intervenție și prevenție. Am ales să analizăm comportamentele violente în prezentul studiu deoarece, este cunoscut faptul că, aceasta apare cu o frecvență ridicată în cadrul grupurilor de risc. Riscul crescut este dat de condițiile sociale, precum sărăcie sau istoric violent în familie, comunități de proveniență defavorizate, probleme sociale, consum de substanțe, alcoolism sau probleme legate de familie (abandon, divorț, violență, dar și *absența a părinților în viața copiilor*).

În acest context, grupul copiilor cu părinți migranți prezintă un risc crescut; grupul, în general și cazurile, în particular, trebuie urmărite atent pentru a cunoaște incidența acestor comportamente la nivel de grup, precum și gravitatea lor pentru a acționa prompt în vederea diminuării efectelor nocive.

În cazul structurilor interne, acestea au fost alese în urma incidenței tot mai crescute în rândul elevilor a dificultăților în a-și menține concentrată atenția și ca urmare a creșterii nivelului de anxietate.

Dintre toate elementele analizate în această subcapitol, nivelul de anxietate pare a fi cel mai firesc și logic corelat cu plecarea unuia dintre părinți în străinătate. Hiperactivitatea, având o componentă puternic biologică, nu a fost vizată ca indicator al efectelor privării copilului/elevului de un părinte. Ea a fost selectată ca element amplificator al efectelor migrării părinților asupra copiilor.

Pentru a ilustra efectul amplificator și asociativ al hiperactivității, am analizat comparativ nivelul anxietății și cel al activismului (unde la maximul scalei se situează hiperactivitatea). Înainte de a continua cu rezultatele analizei trebuie menționat faptul că grupul elevilor cu

hiperactivitate, din totalul grupului elevilor cu părinții migranți, este de 3 procente, respectiv 52 de cazuri.

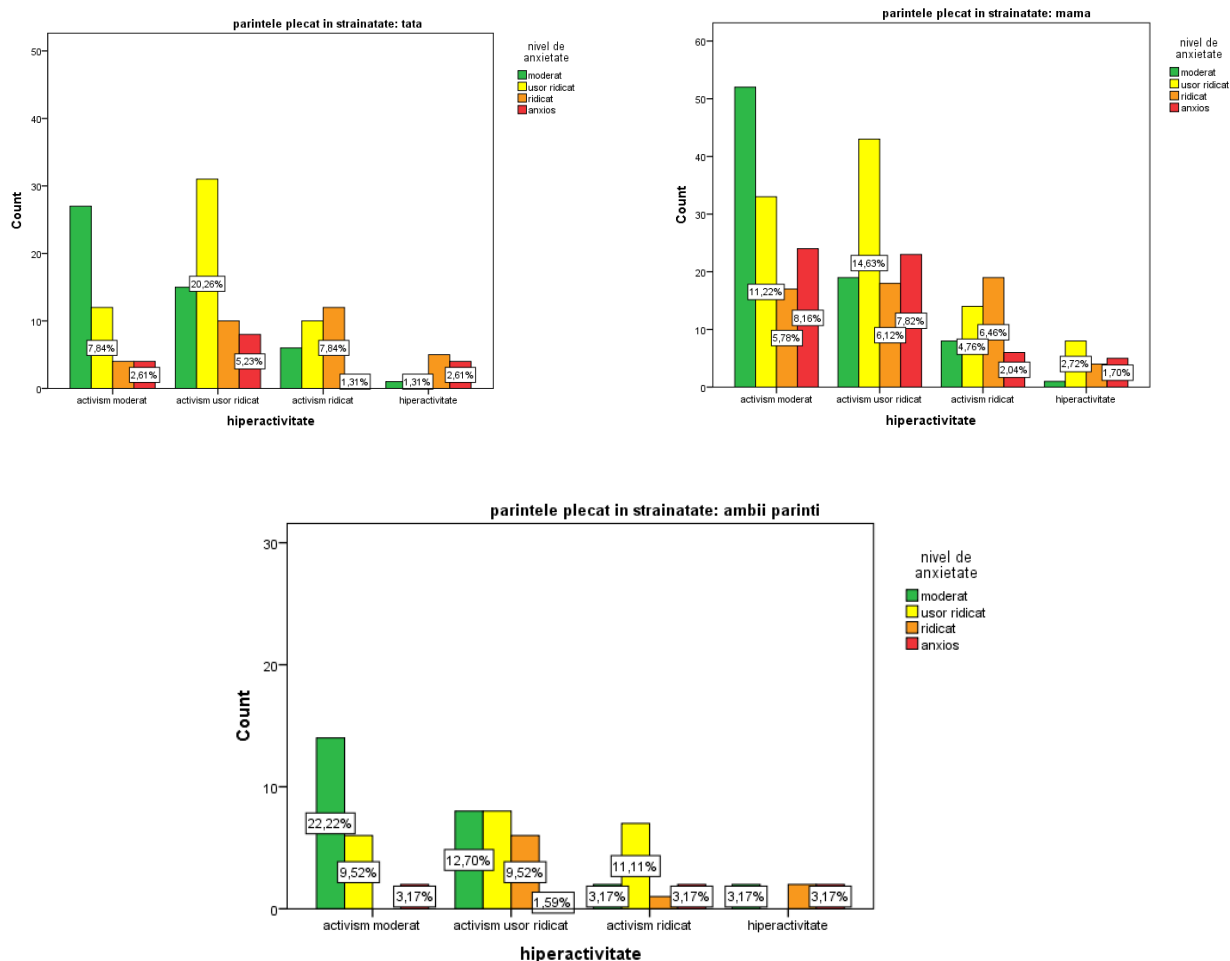

Figura nr.32 Nivelul de hiperactivitate și părintele migrant

În ceea ce privește activismul ridicat (100 de cazuri, respectiv 5.8%), acesta nu este încadrat ca hiperactivitate; recomandarea la completarea chestionarului a fost ca în intervalul „hiperactivitate” să fie încadrați predominant elevii care au un document medical concludent.

Din graficele care ilustrează relația dintre anxietate și hiperactivitate în condițiile în care mama sau tatăl sunt plecați, se poate observa faptul că pe măsură ce gradul de activism crește, crește și nivelul de anxietate. Analiza vârfurilor indică un maximum de incidență a nivelului de anxietate în intervalul activismului ușor ridicat, această observație fiind validă și în cazul mamei, cât și a tatălui. Acest fapt se explică prin numărul mare de cazuri în acest interval.

Este interesant și ilustrativ de analizat grupul hiperactivilor. Aici se remarcă faptul că indiferent de părintele migrant, nivelul anxietății este foarte ridicat în tot grupul, ceea ce ilustrează caracterul amplificator.

În concluzie, activismul ridicat și hiperactivitatea îngreunează procesul de adaptare și pe cel de a face față al copiilor/elevilor cu părinții migranți.

Tabelul nr.24 Corelații între indicatorii de comportamente violete și părintele migrant

		gen	parintele plecat in strainatate	expunere la violenta scolara	implicare in violenta scolara	integrare in grupul clasei	hiperactivitate	exteriorizare violenta
gen	Pearson Correlation	1	,036	-,153**	-,166**	,035	-,121**	-,115**
	Sig. (2-tailed)		,146	,000	,000	,176	,000	,000
	N	1672	1669	1505	1429	1491	1596	1594
parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	,036	1	-,032	,003	,010	-,053*	-,021
	Sig. (2-tailed)	,146		,205	,919	,679	,032	,386
	N	1669	1749	1581	1500	1566	1671	1670
expunere la violenta scolara	Pearson Correlation	-,153**	-,032	1	,772**	-,145**	,468**	,676**
	Sig. (2-tailed)	,000	,205		,000	,000	,000	,000
	N	1505	1581	1586	1497	1549	1565	1564
implicare in violenta scolara	Pearson Correlation	-,166**	,003	,772**	1	-,187**	,462**	,674**
	Sig. (2-tailed)	,000	,919	,000		,000	,000	,000
	N	1429	1500	1497	1504	1470	1486	1489
integrare in grupul clasei	Pearson Correlation	,035	,010	-,145**	-,187**	1	-,102**	-,152**
	Sig. (2-tailed)	,176	,679	,000	,000		,000	,000
	N	1491	1566	1549	1470	1571	1544	1545
hiperactivitate	Pearson Correlation	-,121**	-,053*	,468**	,462**	-,102**	1	,539**
	Sig. (2-tailed)	,000	,032	,000	,000	,000		,000
	N	1596	1671	1565	1486	1544	1676	1658
exteriorizare violenta	Pearson Correlation	-,115**	-,021	,676**	,674**	-,152**	,539**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,386	,000	,000	,000	,000	
	N	1594	1670	1564	1489	1545	1658	1675

Corelația părintele plecat-expunere la violență școlară: corelație negativă foarte slabă, dar care semnaleză următoarea legătură: când pleacă tatăl, crește nivelul de expunere la violența școlară. Corelația integrarea în grupul clasei-expunerea la violența școlară: corelație negativă foarte slabă, dar care semnaleză următoarea legătură: când crește nivelul de integrare, scade gradul de expunere la violența școlară.

Putem aprecia că gradul de expunere școlară este influențat direct de plecarea tatălui dar poate fi ameliorat prin creșterea nivelului de integrare în grup.

Creșterea nivelului de hiperactivitate generează creșterea nivelurilor de expunere și implicare în violența școlară, semnalat prin corelații puternice pozitive conform tabelului de mai sus.

Exteriorizarea violentă corelează, logic, pozitiv și semnificativ, cu *expunerea la și implicarea în* acte de violență școlară. În același context, subliniem faptul că un nivel de hiperactivitate crescut reprezintă un factor de risc, influențat de migrarea părinților în sensul amplificării lui.

Putem concluziona, în urma corelațiilor prezentate, că migrarea părinților are o influență indirectă asupra actelor de violență școlară, dar are o influență directă, precisă asupra factorilor declanșatori și amplificatori ai acestora.

Elemente vizând structurile interne: atenția, hiperactivitatea și nivelul de anxietate

Tabelul nr.25 Corelații între indicatorii vizând structurile interne și părinte migrant

		gen	parintele plecat in strainatate	capacitate de concentrare	activism ?	nivel de anxietate
gen	Pearson Correlation	1	,036	-,119**	-,121**	-,012
	Sig. (2-tailed)		,146	,000	,000	,627
	N	1672	1669	1609	1596	1586
parintele plecat in strainatate	Pearson Correlation	,036	1	-,082**	-,053*	,020
	Sig. (2-tailed)	,146		,001	,032	,405
	N	1669	1749	1684	1671	1662
capacitate de concentrare	Pearson Correlation	-,119**	-,082**	1	,385**	,099**
	Sig. (2-tailed)	,000	,001		,000	,000
	N	1609	1684	1689	1672	1662
hiperactivitate	Pearson Correlation	-,121**	-,053*	,385**	1	,121**
	Sig. (2-tailed)	,000	,032	,000		,000
	N	1596	1671	1672	1676	1652
nivel de anxietate	Pearson Correlation	-,012	,020	,099**	,121**	1
	Sig. (2-tailed)	,627	,405	,000	,000	
	N	1586	1662	1662	1652	1667

Capacitatea de concentrare și activismul copilului/elevului par a fi influențate de către genul acestuia și părintele plecat în străinătate astfel: băieții au mai des dificultăți în a-și menține atenția concentrată decât fetele, totodată ei se confruntă cu un nivel de activism mai ridicat, mergând până la hiperactivitate spre deosebire de fete.

Corelația capacitatea de concentrare-hiperactivitate: corelație pozitivă semnalează următoarea legătură: când crește nivelul de concentrare a atenției, crește nivelul de activism.

Putem concluziona în urma corelațiilor prezentate, că există o interdependență între indicatorii vizând structurile interne, aceștia condiționându-se reciproc cu repercusiuni asupra performanțelor școlare și a socializării, prin sentimentul de apartenență la grup și cel de siguranță și securitate percepute.

Analiza aspectelor legate de socializare (integrarea în grup/clasă, nivelul de adaptare, gradul de socializare, gradul de siguranță și securitate perceput, prezența și influența grupului de sprijin) corelate cu genul copilului/elevului, părintele migrant și perioada migrației.

În cadrul acestui subcapitol s-au utilizat:

Integrarea în grup/clasă: indicator final al nivelului de socializare. Acest item se recomandă a fi clarificat suplimentar datorită multitudinii de grupuri care pot apărea în mediul școlar. Ca de exemplu, grupul clasei este total diferit ca și componentă și efecte de grupul de prieteni. În analiză s-au remarcat situații de integrare ridicată în grup care corelează pozitiv cu nivelul achizițiilor școlare. Acest grup este cel mai probabil grupul clasei în ansamblu. O corelație aparent illogică, negativă apărută la nivel gimnazial pare a sugera că o integrare ridicată în grup duce la o scădere a nivelului de achiziții. Această corelație este illogică dacă asimilăm grupul - cu grupul clasei, dar perfect logică dacă asimilăm grupul - grupului de prieteni, mai ales când acesta are o structură de atitudini și credințe incompatibile cu cele ale mediului școlar.

Nivelul de adaptare în general este un item global care se referă la abilitatea de adaptare a copilului/elevului la diferite medii și situații. Acesta tinde să fie relaționat temperamental prin gradul de extraversie/introversie, însă nu în sensul catalogării temperamentale, ci în sensul nivelului de adaptabilitate temperamentală.

Nivelul de adaptare școlară se referă strict la abilitățile copilului de a se integra în structura grupului clasei și a școlii de proveniență, cu puternice corelații pe nivelul de răspuns la solicitările școlare.

Nivelul de siguranță și securitate perceput este un item puternic subiectiv și se referă la intensitatea sentimentului de siguranță și securitate pe care îl are copilul/elevul. Cu cât acesta se simte mai protejat, cu atât nivelul de încredere în sine crește, cu repercusiuni pozitive asupra gradului de integrare și asupra nivelului de socializare. Acest item se recomandă a fi completat numai în urma discuției cu copilul/elevul.

Grupul de sprijin se conturează ca rețea de sprijin de care beneficiază copilul formată din grupul de prieteni, familia extinsă, dar și persoane specializate pe diferite domenii, externe familiei și prietenilor, cum ar trebui să fie, de exemplu, profesorii diriginți și/sau profesorii consilieri școlari.

Analiza a relevat următoarele corelații:

Itemul de gen corelează negativ, nesemnificativ cu *nivelul de adaptare și socializare*, ceea ce poate fi tradus, în realitatea cotidiană, astfel: fetele au un nivel de adaptare mai ridicat

decât cel al băieților, cât și un nivel de socializare mai ridicat. Cu toate acestea, fetele par a avea un nivel de adaptare la mediul școlar/social mai scăzut, afirmație susținută de itemul de gen care corelează pozitiv, nesemnificativ cu nivelul de adaptare școlară.

Părintele migrant corelează negativ, foarte slab cu *nivelul de adaptare, socializare și grupul de sprijin*, ceea ce poate fi tradus în realitatea cotidiană astfel: în situațiile în care tatăl este migrant, nivelul de adaptare al elevilor la mediul școlar este deficitar, socializarea este incompletă, iar grupul de sprijin este mai slab.

Perioada migrației corelează pozitiv, foarte slab cu *nivelul de adaptare școlară*. Cu cât se mărește perioada în care părintele este plecat, cu atât nivelul de adaptare școlară al copilului său scade. O examinare în profunzime a acestei corelații separat, pe fiecare dintre situațiile părintelui migrant (tata, mama, ambii părinți), a evidențiat următoarele aspecte: când tatăl migrează corelația de mai sus *nu se păstrează*; ea este prezentă doar în situația în care mama este migrantă, ceea ce ne sugerează că, de prezența și influența mamei, depinde nivelul de adaptare școlară .

Integrarea în grupul clasei corelează pozitiv, slab cu *nivelul de adaptare școlară*. Această corelație pare a sugera faptul că există grupuri ale clasei în care integrarea în acestea conduce la o mai slabă adaptare la cerințele școlii; este posibil să fie vorba de grupuri „problemă”, în care se promovează neatenția la ore sau desconsiderarea școlii.

Integrarea în grupul clasei corelează negativ, slab cu *nivelul de adaptare, socializare, siguranța și securitate*, nivel perceput și cu *grupul de sprijin* ceea ce poate fi tradus în realitatea cotidiană astfel: când integrarea în grupul clasei crește, crește și nivelul de adaptare în general, inclusiv cea școlară, cât și gradul de socializare și cel de securitate; acestea corelează inclusiv cu grupul de sprijin care este tot mai puternic pentru copil. Aceste corelații se păstrează și în cadrul analizei diferențiate pe părintele migrant, cu mențiunea că valorile acestor corelații cresc când ambii părinți sunt plecați. O explicație poate fi aceea că grupul de sprijin devine tot mai important și înlocuiește o parte din influența pe care părinții ar fi avut-o asupra adaptării și socializării copilului.

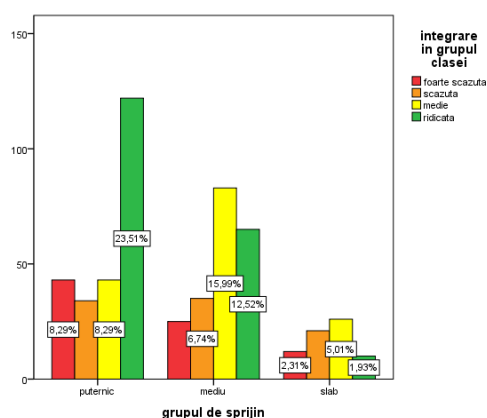

Figura nr.33 Distribuția cazurilor în funcție de integrarea în grup și grupul de sprijin

Figura alăturată focalizează atenția asupra ipostazelor grupului de sprijin: puternic, mediu și slab în funcție de nivelul de integrare în grupul clasei. Se observă că diminuarea sprijinului oferit de grup relaționează cu o integrare scăzută. O direcție de cercetare poate a fi aceea a stabilirii antecedentului acestei relații în funcție de nivelul de școlarizare.

Nivelul de adaptare în general al copilului corelează pozitiv, foarte slab cu *nivelul de adaptare școlară*. Când apare dezadaptarea elevului aceasta influențează negativ nivelul de adaptare școlară. Corelează rezonabil cu socializarea, siguranța și securitatea – nivel perceput și de grupul de sprijin. Acestea sugerează o legătură mai puternică și logică între acești indicatori: când apare dezadaptarea, aceasta influențează în același sens socializarea, siguranța, iar grupul de sprijin deine slab.

Nivelul de adaptare corelează negativ, foarte slab cu *părintele migrant*: în situațiile în care tatăl este migrant, nivelul de adaptare al elevilor la mediul școlar este deficitar. Analiza diferențiată pe părintele migrant păstrează același nivel de corelație ridicată, cu un vârf de creștere în cazul ambilor părinți migranți.

În concluzie, nivelul de adaptare reprezintă cel mai puternic indicator pe socializare cu potențial predictiv asupra integrării în grupurile școlare, a calității socializării și a nivelului de siguranță și securitate perceput.

Nivelul de adaptare școlară corelează pozitiv, foarte slab cu *socializarea, siguranța și securitatea și grupul de sprijin* ceea ce poate fi tradus în realitatea cotidiană astfel: când adaptarea școlară este deficitară, atât nivelul de socializare, cât și cel de siguranță și de securitate percepute sunt scăzute. Grupul de sprijin în această situație este, predictibil, slab.

Nivelul de socializare corelează pozitiv, rezonabil cu siguranța și securitatea, cât și cu *grupul de sprijin*. Această corelație vine să întărească importanța grupului de sprijin pentru crearea sentimentului de siguranță a copilului/elevului. Această relație are în principal o influență circulară; când nivelul de siguranță crește, crește și puterea grupului de sprijin; când acesta scade, scade și puterea grupului. Această legătură este un argument valid și necesar pentru recomandarea introducerii abordării în grupul de sprijin a cazurilor de copii/elevi cu un părinte migrant. În analiza diferențiată se păstrează valorile ridicate de corelație, atât la mamă, cât și la tată (la tată ușor mai crescute), cea mai crescută corelație identificându-se atunci când ambii părinți sunt migranți (corelație de ,862); aceste diferențe scăzute sunt ilustrate de coeficientul negativ, foarte slab al corelației socializării cu părintele migrant.

Grupul de sprijin corelează negativ, foarte slab cu *părintele migrant* de unde putem extrapola că grupul de sprijin devine tot mai important pentru copil în situația migrării simultane a ambilor părinți.

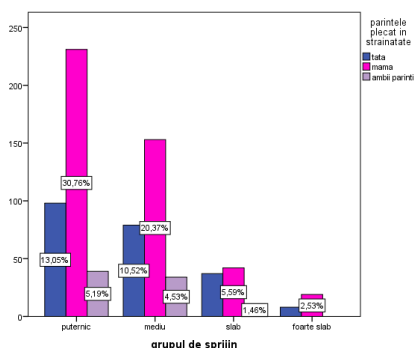

Figura nr.34 Grupul de sprijin și părintele migrant

Tabelul nr.26 Corelații între indicatorii de socializare și părintele migrant

	gen	de cat timp este plecat parintele	integrare in grupul clasei	nivel de adaptare	nivel adaptare scolara	socializare	siguranta securitate - nivel percept	grupul de sprijin	parintele plecat in strainatate
gen	1	,006	,035	-,086**	,060	-,053	-,041	-,039	,036
		,829	,176	,001	,025	,034	,098	,125	,146
	1672	1513	1491	1597	1382	1601	1593	1572	1669
de cat timp este plecat parintele	,006	1	-,026	,020	,149**	-,020	,006	-,016	-,014
	,829		,330	,443	,000	,439	,815	,533	,577
	1513	1592	1436	1532	1328	1534	1527	1510	1589
integrare in grupul clasei	,035	-,026	1	-,299**	,221**	-,310**	-,288**	-,234**	,010
	,176	,330		,000	,000	,000	,000	,000	,679
	1491	1436	1571	1549	1338	1551	1543	1520	1566
nivel de adaptare	-,086**	,020	-,299**	1	,067	,558**	,511**	,526**	-,051*
	,001	,443	,000		,011	,000	,000	,000	,039
	1597	1532	1549	1678	1447	1666	1657	1637	1673
nivel adaptare scolara	,060	,149**	,221**	,067	1	,051	,071**	,128**	-,012
	,025	,000	,000	,011		,051	,007	,000	,659
	1382	1328	1338	1447	1459	1450	1442	1425	1455
socializare	-,053	-,020	-,310**	,558**	,051	1	,654**	,611**	-,053
	,034	,439	,000	,000	,051		,000	,000	,030
	1601	1534	1551	1666	1450	1682	1666	1645	1677
siguranta securitate - nivel percept	-,041	,006	-,288**	,511**	,071**	,654**	1	,766**	-,047
	,098	,815	,000	,000	,007	,000		,000	,057
	1593	1527	1543	1657	1442	1666	1673	1650	1668
grupul de sprijin	-,039	-,016	-,234**	,526**	,128**	,611**	,766**	1	-,076**
	,125	,533	,000	,000	,000	,000	,000		,002
	1572	1510	1520	1637	1425	1645	1650	1652	1647
parintele plecat in strainatate	,036	-,014	,010	-,051*	-,012	-,053	-,047	-,076**	1
	,146	,577	,679	,039	,659	,030	,057	,002	
	1669	1589	1566	1673	1455	1677	1668	1647	1749

Tabelul nr.27 Corelații între indicatorii de socializare despărțiți pe părintele migrant.

parintele plecat in strainatate	gen	de cat timp este plecat parintele	integrare in grupul clasei	nivel de adaptare	nivel adaptare scolara	socializare	siguranta securitate - nivel percept	grupul de sprijin	
tata	gen	1	,027	-,109*	,046	-,054	-,052	-,040	
			,537	,609	,029	,397	,281	,424	
		416	386	374	405	343	405	403	398
	de cat timp este plecat parintele	-,031	1	,032	,016	-,030	,010	-,037	
		,537		,537	,751	,138	,547	,838	,471
		386	405	366	397	339	396	393	389
	integrare in grupul clasei	,027	,032	1	-,281**	,230**	-,282**	-,267**	-,209**
		,609	,537		,000	,000	,000	,000	,000
		374	366	392	388	328	388	385	379
	nivel de adaptare	-,109*	,016	-,281**	1	,107*	,552**	,544**	,587**
		,029	,751	,000		,043	,000	,000	,000
		405	397	388	424	360	421	418	413
nivel adaptare scolara	,046	,081	,230**	,107*	1	,098	,103	,179**	
	,397	,138	,000	,043		,063	,052	,001	
	343	339	328	360	360	359	356	351	
socializare	-,054	-,030	-,282**	,552**	,098	1	,555**	,553**	
	,281	,547	,000	,000	,063		,000	,000	
	405	396	388	421	359	424	421	415	
siguranta securitate - nivel percept	-,052	,010	-,267**	,544**	,103	,555**	1	,770**	
	,301	,838	,000	,000	,052	,000		,000	
	403	393	385	418	356	421	421	415	
grupul de sprijin	-,040	-,037	-,209**	,587**	,179**	,553**	,770**	1	
	,424	,471	,000	,000	,001	,000	,000		
	398	389	379	413	351	415	415	416	
mama	gen	1	,017	-,078*	,096**	-,045	-,033	-,034	
			,949	,594	,012	,004	,294	,277	
		1078	965	956	1024	891	1029	1020	1009
	de cat timp este plecat parintele	,002	1	-,050	,014	,181**	-,018	-,014	
		,949		,134	,660	,000	,582	,954	,665
		965	1009	909	966	839	969	963	953
	integrare in grupul clasei	,017	-,050	1	-,294**	,225**	-,307**	-,288**	-,222**
		,594	,134		,000	,000	,000	,000	,000
		956	909	1002	988	855	991	983	971
	nivel de adaptare	-,078*	,014	-,294**	1	,044	,532**	,476**	,469**
		,012	,660	,000		,182	,000	,000	,000
		1024	966	988	1069	923	1062	1054	1044
nivel adaptare scolara	,096**	,181**	,225**	,044	1	,025	,046	,109**	

		,004	,000	,000	,182		,444	,159	,001
		891	839	855	923	934	928	921	913
	socializare	-,045	-,018	-,307**	,532**	,025	1	,684**	,617**
		,152	,582	,000	,000	,444		,000	,000
		1029	969	991	1062	928	1074	1061	1050
	siguranta securitate - nivel percept	-,033	,002	-,288**	,476**	,046	,684**	1	,747**
		,294	,954	,000	,000	,159	,000		,000
		1020	963	983	1054	921	1061	1065	1053
	grupul de sprijin	-,034	-,014	-,222**	,469**	,109**	,617**	,747**	1
		,277	,665	,000	,000	,001	,000	,000	
		1009	953	971	1044	913	1050	1053	1054
ambii parinti	gen	1	,103	,152	-,077	-,147	-,107	-,069	-,058
			,194	,057	,323	,076	,171	,379	,463
		175	161	158	165	146	164	167	162
	de cat timp este plecat parintele	,103	1	,015	-,008	,144	-,073	-,030	-,036
		,194		,854	,921	,080	,349	,698	,647
		161	175	158	166	148	166	168	165
	integrare in grupul clasei	,152	,015	1	-,340**	,132	-,388**	-,329**	-,355**
		,057	,854		,000	,106	,000	,000	,000
		158	158	172	168	151	167	170	165
	nivel de adaptare	-,077	-,008	-,340**	1	,158*	,668**	,587**	,629**
		,323	,921	,000		,046	,000	,000	,000
		165	166	168	180	160	178	180	175
	nivel adaptare scolara	-,147	,144	,132	,158*	1	,143	,179*	,161*
		,076	,080	,106	,046		,072	,023	,044
		146	148	151	160	161	159	161	157
	socializare	-,107	-,073	-,388**	,668**	,143	1	,734**	,707**
		,171	,349	,000	,000	,072		,000	,000
		164	166	167	178	159	179	179	175
	siguranta securitate - nivel percept	-,069	-,030	-,329**	,587**	,179*	,734**	1	,862**
		,379	,698	,000	,000	,023	,000		,000
		167	168	170	180	161	179	182	177
	grupul de sprijin	-,058	-,036	-,355**	,629**	,161*	,707**	,862**	1
		,463	,647	,000	,000	,044	,000	,000	
		162	165	165	175	157	175	177	177

6. CONCLUZII, LIMITE ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE

6.1. Concluziile studiului

Studiul a analizat 1755 de cazuri, dintre care subiecți fete 49,34%, iar subiecți băieți 50,66%; 61,3% provin din mediul urban și 38,7% din mediul rural. Distribuția pe niveluri de învățământ este următoarea: 7,01% preșcolari, 27,46% elevi primar, 33,85% elevi de gimnaziu și 31,11% dintre respondenți au fost elevi de liceu.

Distribuția cazurilor în funcție de părintele migrant: 64% mama migrantă, 24,8% tatăl este migrant și în 10,8% din cazuri ambii părinți sunt migranți. Semnalăm numărul îngrijorător de mare al mamelor care migrează, peste media națională, furnizată de către organisme internaționale care centralizează date statistice relevante pe plan european/mondial.

Ca perioadă de migrație distribuția cazurilor este destul de echilibrată, situându-se preponderent între 10 și 20 de procente. Tatăl pleacă cel mai des în următoarele intervale: mai mult de un an (18,8%), între 3 și 9 ani sau mai puțin de 3 luni (fiecare interval cumulând câte 15 procente), iar mama migrează într-un maxim de 20 de procente în intervalele mai puțin de 3 luni, 1-3 ani și peste 5 ani. Pe primele locuri, ca destinație de migrare, se situează Germania, Marea Britanie și Italia, însumând 65,87% din totalul destinațiilor de migrare.

În ceea ce privește comportamentele apărute în mediul școlar: gradul de expunere școlară este influențat direct de plecarea tatălui, dar poate fi ameliorat prin creșterea nivelului de integrare în grup. Putem concluziona, în urma corelațiilor analizate, că migrarea părinților are o influență indirectă asupra actelor de violență școlară, dar are o influență directă, precisă asupra factorilor declanșatori și amplificatori ai acestora.

Putem susține, în urma corelațiilor prezentate, că există o interdependență între indicatorii vizând structurile interne, aceștia condiționându-se reciproc, cu repercusiuni asupra performanțelor școlare și a socializării, prin sentimentul de apartenență la grup și cel de siguranță și securitate percepute.

Pentru socializare, dar și pentru siguranță și securitate percepută, mama are o influență mai mare decât tatăl. Migrarea ambilor părinți duce la dezechilibrarea gradului de adaptare, cu consecințe pe gradul de adaptare în școală, pe calitatea socializării, siguranța și securitatea percepută și grupul de sprijin.

Socializarea, cât și siguranța și securitatea sunt indisolubil legate de grupul de sprijin. Această legătură este un argument valid și necesar pentru recomandarea introducerii abordării prin grup de sprijin a cazurilor de copii/elevi cu un părinte migrant.

Factori de vulnerabilitate și risc identificați pe parcursul analizei datelor cercetării sunt cei vulnerabilitate crescută/scăzută. În tabelul de mai jos am analizat datele statistice colectate în timpul cercetării. Frecvențele ridicate ale indicatorilor, în intervalul dezadaptativ al scalei, precum și corelațiile dintre aceștia atrag atenția pe de o parte, asupra unei stări de fapt prezente, iar pe de altă parte asupra unor stări de fapt posibile. Pe acestea din urmă le vom numi, în continuare *vulnerabilități*.

Vulnerabilitățile constituie arii sensibile cu un potențial de influențare negativă asupra dezvoltării psiho/socio/emoțională. Acest potențial poate fi diminuat/anulat prin intervenții preventive, precoc realizate la nivelul cabinetelor de asistență psihopedagogică. De remarcat este faptul că, incidența vulnerabilităților este diferită în funcție de nivelul de învățământ, de nivelul de dezvoltare cognitivă/afectivă/socială a copilului/elevului, precum și de o varietate de factori care pot interveni în diminuarea sau amplificarea vulnerabilităților.

Prezentăm mai jos o sinteză a factorilor vulnerabili distribuiți pe niveluri de învățământ, cu scopul expres de a fi folosită ca un punct de plecare pentru realizarea de planuri de intervenție personalizată pentru copiii cu părinți migranți, de către profesorii consilieri școlari.

Tabelul nr.28 Vulnerabilități identificate pe niveluri de învățământ

	indicatori eșec școlar			conduite în cadrul școlii			indicatori socializare				
	răspuns la solicitări școlare	absenteism	corigențe	legate de violență	atenție	anxietate	integrare în grup	nivel de adaptare	grad de socializare	siguranță și securitate	grup de sprijin
Preșcolar											
Primar											
Gimnaziu											
Liceu											

Legendă:

	VULNERABILITATE MEDIE
	VULNERABILITATE CRESCUTĂ
	VULNERABILITATE FOARTE CRESCUTĂ

6.2. Gradul de atingere a obiectivelor

Obiectivele studiului au fost atinse în proporție de 85%, în mod satisfăcător. Nu s-au putut realiza decât parțial profilele personalizate pe niveluri de învățământ datorită datelor inconcludente, cu erori de codare a datelor, dar și de culegere a

informațiilor din teren. Finalizarea profilelor se suspendă până la analizarea de noi date furnizate de viitoarea cercetarea a CJRAE Brașov pe aceeași temă.

6.3. Limite și soluții

Constrângerile inerente ale unui astfel de studiu pot fi enumerate ca fiind: mărimea eșantionului, perioada de culegere, dezirabilitatea socială, insuficienta comunicare dintre familie și școală, precum și cele ce țin de competența și implicarea tuturor cadrelor didactice, mai ales a profesorului consilier școlar, în ceea ce privește cunoașterea situațiilor existente în școala/școlile unde își desfășoară activitatea.

Distribuția cazurilor acoperă 90% din orașele și municipiile județului Brașov, iar dintre 48 de comune doar 21 au raportat, ceea ce reprezintă o acoperire de 43,75% a mediului rural; astfel încât au rămas 27 de localități neacoperite de acest studiu, motivul fiind lipsa arondărilor zonale a profesorilor consilieri școlari, cu consecința imposibilității aplicării chestionarului în unitățile școlare din aceste localități. Se recomandă găsirea unei variante de lucru, chiar și temporară, pentru o acoperire în teritoriu cât mai mare a populației școlare. Ponderea ridicată a calității răspunsurilor din perspectiva cadrelor didactice a influențat direct și negativ calitatea datelor culese cu consecința că s-a pierdut caracterul obiectiv al cercetării și au apărut erori de corelație, dat fiind faptul că a existat o nonconcordanță între subiectul intențional și respondentul efectiv. Se recomandă centrarea cercetării pe copiii și elevii care au un părinte migrant.

Printre factorii disturbatori ai cercetării, care țin de respondenți, au fost identificate dezirabilitatea socială, precum și dezirabilitatea profesională. Dezirabilitatea socială a apărut la copiii/elevii respondenți care au evitat relatarea unor situații, precum cele legate de calitatea comunicării cu părintele plecat, situația de acasă, indicatori financiari, precum prezența utilităților sau a electronicelor.

Dezirabilitatea profesională a apărut la cadrele didactice care au avut tendința să prezinte cazurile astfel încât să minimalizeze faptul că nu cunosc îndeajuns cazul și să maximizeze percepția efortului personal depus.

Cu toate că s-a recomandat completarea chestionarului împreună cu cadrul didactic responsabil la grupă/clasă, după familiarizarea cu cazul în mod individual la cabinet, un număr de profesori consilieri, din rațiuni personale sau legate de timp, nu au aprofundat cazurile corect, acest fapt ducând la centrarea răspunsurilor pe percepția cadrului didactic responsabil la clasă și pierderea, în același timp, a obiectivității și a informațiilor cu caracter intim, mai puțin vizibil cadrelor didactice care ar fi putut fi descoperite în cadrul consilierilor individuale.

S-au identificat limite legate de conceperea chestionarului: itemii redundanți și/sau itemi care necesită o clarificare suplimentară; necesitatea modificării itemilor astfel încât aceștia să fie consistenți și fideli obiectivelor cercetărilor ulterioare pentru a elimina confuzii și imprecizii legate de înțelegerea lor. Se recomandă suplimentar modificarea structurii unor itemi cu o ierarhizare clară: itemi legați de petrecerea timpului liber și a modalităților de comunicare.

Toate aceste limitări au avut rezultate negative asupra datelor și relațiilor statistice generate, precum corelații ilogice, grade de corelare scăzute pe situații

cunoscute în practica de consiliere, de unde rezultă atingerea parțială a obiectivelor prezentului studiu.

Un obiectiv care nu a putut fi atins, decât parțial, a fost acela al realizării unor profile personalizate pe nivel de învățământ, într-un mod comparativ pe gen, care să constituie un punct de plecare, dar și un instrument util în conceperea de abordări personalizate a cazurilor, atât individual, cât și în grup a copiilor/elevilor cu cel puțin un părinte migrant. Profilele au rămas, la momentul finalizării cercetării în stadiul de lucru, urmând a fi completate în momentul analizării datelor generate de studiile viitoare.

6.4. Direcții de dezvoltare

Dat fiind gradul de aplicabilitate real și necesar al acestui studiu și faptul că fenomenul migrației este în plin proces, cu consecințe și influențe prezente și viitoare pe toate planurile sociale, recomandăm îmbunătățirea și continuarea în viitorul an școlar și/sau pe termen mediu și lung, a acestui studiu la nivelul județului Brașov, cu potențial de aplicare zonală sau națională.

Concentrarea cercetării pe copiii și elevii care au un părinte migrant se va realiza în următorul an școlar prin abordarea unei direcții de cercetare calitativă. Culegerea datelor se va realiza într-un interval de cel puțin 3 luni, dar fără a depăși primul semestru, astfel încât la finalul acestuia să se încheie prima parte a cercetării, respectiv culegerea și introducerea datelor. Datele vor fi culese în principal în urma discuției efective cu copilul/elevul și, acolo unde este posibil, cu reprezentantul legal, pe baza unui ghid de interviu. Ghidul de interviu va fi conceput de echipa de proiect la începutul anului școlar viitor.

Practicarea consilierii de grup reprezintă direcția de abordare cu un potențial corectiv și preventiv ridicat. Recomandăm orientarea ședințelor de consiliere de grup în două direcții: concentrarea pe construcția de rețele de sprijin puternice care să includă atât grupul de prieteni, cât și adulții resursă, dar și construirea de grupuri de elevi cu părinți migranți în care aceștia să-și poată împărtăși experiențe, trăiri și modalități de a face față situației.

Consilierea familiei este necesară pentru a întregi tabloul situațional și a oferi sprijin acolo unde este nevoie sau pentru a câștiga aliați pentru implementarea schimbărilor de care copilul/elevul are nevoie.

7. BIBLIOGRAFIE

- <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Special%3ASearch&search=migration>
- https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf
- <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/1275.pdf>
- <https://data.worldbank.org/indicator/sm.pop.totl.zs?view=map>
- <https://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/immigrant-and-emigrant-populations-country-origin-and-destination>
- <http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/copii-ramasi-acasa-.pdf>